28 ՕԳՈՍՏՈՍ 1996 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 161 (1167)

Ազգ

Azg armenian daily

Անդրկովկասը վերածվում է թմրանյութերի տարանցման գոտու

ՎԻԵՆՆԱ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՄԱԿ-ը տագնապ է հայտնել Անդրկովկասի հանրապետությունները թմրանյութերի տարանցման երկրներ վերածվելու առթիվ: Այս մասին ասված է Թմրանյութերի վերահսկողության համաշխարհային ծրագրի Վիեննայում արված հայտարարության մեջ: Կազմակերպությունը պարզել է, որ Աֆղանստանից եւ Հարավարեւելյան Ասիայից թմրանյութերի տարածման նոր երթուղիներն անցնում են Ադրբեջանով, Հայաստանով եւ Վրաստանով: Այնուհետեւ թմրանյութերը Թուրքիայի միջոցով տարածվում են Արեւմտյան Եվրոպայում: Աֆղանստանից Միջին Ասիայի տարածքով փոխադրվում է մեծ քանակությամբ ափիոն, հերոին եւ հաշիշ: Հայտարարության համաձայն, Միջին Ասիայի երկրներից, որտեղ մեծ քանակությամբ կակաչ է աճեցվում, թմրանյութերը Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Բելառուսի տարածքով են փոխադրվում Արեւելյան Եվրոպայի երկրներ: Ծրագրվում է կազմակերպության տնօրեն Ջորջիո Ջակոմելլի այցը Հայաստան, Ադրբեջան եւ Վրաստան: Նա բանակցություններ կվարի առաջադրված ծրագրերի շուրջ, որոնք անհրաժեշտ են հիմնախնդրի հաղթահարման համար:

ՍՓՅՈՒՌՔ

Լիբանանում խորհրդարանական թեժ պայքար նաեւ հայ թեկնածուների շրջանում

Օգոստոսի 18-ին, ինչպես «Ազգը» հայտնել էր նախապես, Լիբանանում տեղի ունեցավ խորհրդարանական ընտրությունների առաջին փուլը Լեռնալիբանանի (Մերն) շրջանում: Վիճարկման դրված 36 աթոռների շարքում 1 տեղ ուներ նաեւ հայ առաքելական համայնքը, որի քվեներն ստանալու համար պայքարում էին 2 թեկնածու՝ ՀՅԴ-ի կողմից Սեդրակ Յովնանյանը եւ «անկախական» ներկայացնող համայնավար Րաֆֆի Մադոյանը: Ձայների գերակշիռ քանակով, բայց, ըստ տեղական մամուլի հրապարակումների, ընտրական օրենքների ամենակոպիտ խախտումների պայմաններում, հաղթեց ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչը, որը գտնվում էր ներքին գործերի նախարար, միլիարդատեր քաղաքական գործիչ Միշել Մըրրի «յափվածականների» ցուցակում: Ըստ ոչ պաշտոնական տվյալների, նրան օգնել է նաեւ ԱԴՀԿ-ի շրջանակը, ըստ երեւույթին հետագայում Բեյրութի շրջանի ընտրություններում հօգուտ իր թեկնածուի ՀՅԴականության նեցուկն ստանալու ակնկալությամբ:

Կիրակի օրը, օգոստոսի 25-ին, կայացան 2-րդ ընտրաշրջանի՝ Հյուսիսային Լիբանանի ընտրությունները, որտեղ հայ թեկնածուներ չկային, քանզի այդ շրջանում գտնվող Տրիպոլի քաղաքի հայությունն աննշան թիվ է ներկայացնում: Ըստ նախնական տեղեկությունների, այս անգամ ընտրությունները անցել են հանգիստ, առանց խարդախությունների, եւ ինչպես Լեռնալիբանանի շրջանում, արդյունքները ի նպաստ են եղել սիրիամետ ուժերին, մասնավորապես նախագահ Էլիաս Հրաուիի եւ վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի կողմնակիցներին:

Սակայն ամենաթեժ պայքարն սպասվում է առաջիկա կիրակի օրը, երբ քվեատուփերը կտեղափոխվեն մայրաքաղաք Բեյրութի տարածք: Այստեղ ընտրելի 50 պատգամավորների շարքում 3 տեղ է հատկացված հայ առաքելական համայնքին, ինչպես նաեւ 1 տեղ հայ կաթոլիկներին եւ 1 տեղ էլ բողոքականներին, որոնք, հայ լինելով, Լիբանանի ընտրական օրենքում որպես մեկ համայնք են ներկայանում: Այդ թեժ պայքարին պատրաստվում են նաեւ Բեյրութի ոչ պակաս տաքարյուն հայերը, որոնք միանգամից 13 թեկնածու են ներկայացրել:

Տես # էջ 3

ԱՏՈՄԱԿԱՅԱՆ

Դաշտը չի խախտել հանրապետության էներգամատակարարումը

ԵՐԵՒԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀԱԷԿ-ում, պլանային կանխարգելիչ նորոգումների 19-րդ օրվա դրությամբ, միջուկային վառելիքի վերաբեռնումը, ըստ ատոմակայանի տնօրեն Սուրեն Ազատյանի, ընթանում է գրաֆիկին համապատասխան: Նորոգումների համար ներկայումս միակ եւ հիմնական խնդիրն այն նյութերի եւ պահեստամասերի պակասությունն է, որը պետք է ստացվի Բելգիայից: Դրանք ուշանում են ժամանակին ֆինանսավորում չկատարվելու պատճառով: Պարոն Ազատյանը հույս հայտնեց, որ մինչեւ այս ամսվա վերջը այդ հարցը կլուծվի:

«Հայէներգո» ՊՁ-ում Արմենպրեսի թղթակցին հայտնեցին, որ ատոմակայանի աշխատանքների ժամանակավոր դադարեցումը էական ազդեցություն չունեցավ հանրապետության էներգամատակարարման վրա: ՀԷԿ-երը շարունակում են աշխատել նույն հզորությամբ, իսկ ՋԷԿ-երը, ստացվող լրացուցիչ գազի հաշվին, մի փոքր ավելացրել են իրենց հզորությունը:

Կարգավորված էներգամատակարարումը հիմնականում պայմանավորված է էներգետիկ համակարգի ճկունությամբ, բարեփոխումների ընթացքով, որը թույլ է տալիս հնարավորին չափ նվազեցնել էլեկտրաէներգիայի կորուստները, սպառողի պահանջների մասին ունենալ հստակ ինֆորմացիա:

ՉԵՉՆԻԱ

Ըստ Զավգաեւի՝ Լեբեդը պետական հանցագործ է

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Չեչնիայում ռուսաստանյան ուժերի հրամանատար Տիխոմիրովը եւ չեչենական ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Մասխադովը երեքշաբթի օրը ստորագրեցին հրադադարի գործնական իրագործման համաձայնագիր եւ ենթարկեցին մի շարք ռազմական հարցեր: Դա տեղի ունեցավ այն բանից հետո, երբ չեչենները վերադարձրին շաբաթ օրը ռուսներից խլված ողջ զենքը, ռուսական զորքը հարուցեցին եւ հետաքննություն սկսեցին այդ կապակցությամբ: Գեներալ Տիխոմիրովը հայտարարեց, որ երկու կողմերն էլ չորեքշաբթի կվերսկսեն իրենց ուժերի դուրսբերումը Գրոզնիից եւ մոտակա օրերին կսկսվի մայրաքաղաքի համատեղ պարեկումը: Երկուշաբթի օրը Գրոզնիում արդեն ստեղծվեցին համատեղ պահակակետեր, իսկ երեքշաբթի՝ պարեկներ: Առաջիկայում լրացուցիչ բանակցություններ են սպասվում այդ տարածքից բոլոր զորքերի վերջնական դուրսբերման մասին: Երեքշաբթի օրը եւս, նախագահ Ելցինը, որն արդեն երկրորդ օրն է հանգստանում իր մերձմոսկովյան նստավայրում, չուզեց կամ չկարողացավ հանդիպել Ալեքսանդր Լեբեդի հետ: Իսկ Չեչնիայի մոսկվամետ կառավարության ղեկավար Դոկու Զավգաեւը Մոսկվայում երեքշաբթի օրն անցկացված մամուլի ասուլիսում Ալեքսանդր Լեբեդին մեղադրեց պետական հանցագործություն կատարելու մեջ: Նրա կարծիքով, Գրոզնին չեչեն անջատողականներին գեներալ Լեբեդն է հանձնել, իսկ Գրոզնու իշխանության հանձնումը համատեղ պարեկասներին Զավգաեւը բնութագրեց որպես պետական հեղաշրջում: Նա կարծիք հայտնեց, որ Լեբեդը չիմանալով Կովկասի խնդիրները, պայթեցնում է իրավիճակը տարածաշրջանում, եւ այժմ, երբ իշխանությունը Գրոզնիում չեչեն անջատողականների ձեռքն է անցել, քաղաքացիական պատերազմը կարող է տարածվել Ռուսաստանի այլ տարածքներ: Դոկու Զավգաեւն ասաց, թե իր այդ ամենը հայտնել է Ելցինին եւ նախագահը համամիտ է իր հետ: Լեբեդի մամուլի քարտուղար Բարխատովն ի պատասխան նույն օրը պնդեց, թե Լեբեդի բոլոր նախաձեռնությունները Չեչնիայում Բորիս Ելցինի եւ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի հավանությանն են արժանացել:

ԵՐԵՒԱՆ

ՆԳՆ հերքումը նոր հարցեր է ծնում

Երեկ Փաւս գործակալությունը լուր էր տարածել այն մասին, որ գործակալությանը հասած տեղեկությունների համաձայն, նույն օրը կեսօրին Արցախի փողոցում սպանվել է ոստիկանության մեկ աշխատակից: («Ազգը» տպել էր այն: Խմբ.) Այսօր այդ լուրը բուռն արձագանք է գտել ՀՀ ներքին գործերի նախարարությունում: Գործակալություն զանգահարած ՆԳՆ լրատվական վարչության ներկայացուցիչը փորձում էր ամեն կերպ տեղեկանալ տեղեկատվության աղբյուրին, որի հրապարակման, ինչպես հայտնի է, օրենքով պարտավոր չէ: Միաժամանակ գործակալությունն այն հարցին, թե արդյո՞ք լուրը չի համապատասխանում իրականությանը, պատասխան չստացվեց՝ դատարանում հարցը պարզաբանելու խոստումով: Այնուհետեւ գործակալության հեռախոսի հանկարծակի անջատման պայմաններում ՆԳՆ-ից այդպես էլ չկարողացան կապվել Փաւսին. Փաւս այցելած ՆԳՆ աշխատակիցները նախարարության հետ, եւ այս անգամ այլ խմբագրությունների միջոցով տեղեկություններ սառեցին այն մասին, որ անհրաժեշտ է տեղեկատվությունը հերքել:

Մոյնով մենք տեղեկացնում ենք ՆԳՆ-ի հերքման մասին, սակայն հարկ ենք համարում սկզբնական միջոցներով ճշտել, թե ա) ինչո՞ւ էր այդքան հետաքրքրություն առաջացրել լրատվության աղբյուրը, բ) ինչո՞ւ հենց առաջին հեռախոսազանգով չհերքվեց տեղեկատվությունը, եթե այն սխալ էր, գ) ի վերջո ինչո՞ւ էին զինված ոստիկաններ հայտնվել մայրաքաղաքի փողոցներում օգոստոսի 26-ի կեսօրից հետո, այն դեպքում, երբ 2 իրանցիների սպանությունը տեղի էր ունեցել նախորդ երեկոյան: Մեզ այդ հետաքրքրությանն է դրդում նաեւ այն խորհուրդը, որ մենք չենք կարող հավատալ, թե գործակալության տեղեկությունները հայտարարված աղբյուրից «հիվանդ երեւակայության կտորներ են»:

ՓԱՒՍ

ԱՀԱԶԱՆԳ

Ջրամատակարարման աղբյուրները հսկողության կարիք ունեն

ԵՐԵՒԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հանրապետությունում այսօր գործում է շուրջ 1181 կենտրոնացված ջրամատակարարման աղբյուր, որոնցից 32-ը սկիզբ է առնում բաց ջրամբարներից: 594 ջրմուղ կայան խմելու ջրով ապահովում է գյուղական բնակչությանը, մնացածը՝ քաղաքները, քաղաքատիպ ավանները:

Ինչպես հայտնեցին հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային հսկողության հանրապետական կենտրոնից, վերջին տվյալների համաձայն, ջրմուղների 46 տոկոսը չի համապատասխանում սանիտարական նորմերի ու կանոնների պահանջներին սանիտարական պաշտպանության գոտու անբավարար վիճակի, մաքրման սարքավորումների անհրաժեշտ համակարգի կամ վարակազերծման սարքավորումների բացակայության պատճառով:

Առավել անբավարար սանիտարահիգիենիկ եւ սանիտարատեխնիկական վիճակում են գտնվում Վայքի, Արմավիրի, Ստեփանավանի, Գորիսի, Մեղրու ջրմուղները, իսկ Նոյեմբերյանի շրջանում ընդհանրապես ոչ մի ջրմուղ չի համապատասխանում գործող նորմերի պահանջներին: Մանրէաբանական ցուցանիշների հետազոտման նպատակով կատարվել է 34.684 նմուշառում, որից 12 տոկոսի արդյունքները չեն համապատասխանել «խմելու ջուր» ստանդարտի պահանջներին: Կատարվել է նաեւ խմելու ջրի 16.811 սանիտարաքիմիական հետազոտություն՝ մնացորդային քլորի որոշման նպատակով, որից 9,8 տոկոսը եւս չի համապատասխանել նույն ստանդարտի պահանջներին:

Բացի այդ, ջուրն առավել աղտոտվում է ջրմուղների բաշխիչ ցանցում: Այսպես, եթե մինչեւ ջրի վարակազերծումը գլխային կառույցներից վերցված ջրանմուշների 9,4 տոկոսը չի համապատասխանել սանիտարահիգիենիկ պահանջներին, ապա բաշխիչ ցանցում այդ ցուցանիշը հասնում է արդեն 12,1 տոկոսի:

Ժիրայր Լիպարիտյանը կմեկնի Անկարա

ԵՐԵՒԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից Նոյյան Տապան գործակալությանը հայտնեցին, որ օգոստոսի 28-ին ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը երկօրյա այցով մեկնելու է Անկարա:

ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է ՀՀ ԻՐԱՎԱԳԵՏՆԵՐԻ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԳԵՏՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

«Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի աշխատակիցների վերաբերմունքը նախագահի թեկնածուների նկատմամբ

բացասական եւ ավելի շատ բացասական (տոկոսներով)		դրական եւ ավելի շատ դրական (տոկոսներով)
25	Սերգեյ Բադալյան	5,56
30,55	Պարույր Հայրիկյան	50
40,74	Աշոտ Մանուչարյան	22,22
22,22	Վազգեն Մանուկյան	33,3
40,74	Արամ Սարգսյան	7,41
0	Լեւոն Տեր-Պետրոսյան	96,29

«Դժվարանում եմ պատասխանել» տարբերակը չի նշված:

Ադրբեջանն ու Իրանը զգուշորեն բացում են սահմանները

ԲԱՔՈՒ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-AFP: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը եւ [illegible] Իրանի Գիլյան նահանգի ղեկավար [illegible] Բաքվում [illegible] իրանա-ադրբեջանական սահմանի [illegible] Աստարա [illegible] գոտու [illegible] հայտնել է Իրանի «Իռնա» գործակալությունը: [illegible] Իրանի Ջուլֆա [illegible] Նախիջեւանին:

Մեկ ամիս առաջ Աստարայում Ադրբեջանի իշխանությունների եւ Իրանի Գիլյան նահանգի ղեկավարության միջեւ [illegible]

ԱԶԳ

տեղական

ԿԸՀ ԼՈՒՐ

Ընտրական հանձնաժողովի կազմը ենթակա է փոփոխման

Թափուր տեղերը չեն վերականգնվում

ԿԸՀ-ի օգոստոսի 27-ի նիստում որոշում ընդունվեց տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ընտրողների ցուցակների ձեւի եւ դրանց կազմման մասին: Դրանք կազմվելու են ըստ ԿԸՀ-ի համապատասխան (եւ արդեն ընդունված) որոշումների: Երեկվա նիստում ընդունված մյուս որոշումը սահմանում է ընտրական հանձնաժողովների գտնվելու վայրի, աշխատաժամերի, ընտրությունների նախապատրաստման, անցկացման եւ արդյունքների ամփոփման հետ կապված գործողությունների վերաբերյալ ընտրողներին տեղեկացնելու կարգը (այն սահմանվում է ԿԸՀ-ի 1996 թ. հուլիսի 2-ի թիվ 37 որոշմամբ):

ԿԸՀ-ն հաստատեց նաեւ համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամի թեկնածուների վկայականների ձեւերը:

Մեկ այլ որոշման համաձայն սահմանվեց նաեւ ընտրական հանձնաժողովներում ընդգրկված անձանց արտադրական կամ ծառայողական պարտականություններից ազատվելու կարգը: Համաձայն այդ որոշման, բոլոր մակարդակի հանձնաժողովների անդամները, նախագահները, տեղակալները, քարտուղարները կարող են ազատվել արտադրական կամ ծառայողական պարտականություններից համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նախագահների վերոհիշյալ անձանց աշխատավայրի ադմինիստրացիային ուղղված, պատճառաբանված գրության հիման վրա:

Ընդսմին երաշխավորվում է ընտրական հանձնաժողովներում ընդգրկված անձանց աշխատանքի տեղի (պաշտոնի) եւ միջին վաստակի պահպանում: Հիշյալ անձինք կարող են ազատվել արտադրական եւ ծառայողական պարտականությունների կատարումից հերթական ընտրությունների ժամանակ ոչ շուտ, քան ընտրությունների օրվանից 20 օր առաջ եւ ոչ ուշ, քան ընտրությունների օրվանից 10 օր հետո ընկած ժամանակահատվածում:

Երեկվա նիստում ԿԸՀ-ի մեկ այլ որոշմամբ սահմանվեց նաեւ համայնքային կամ տեղամասային հանձնաժողովների նախագահի փոփոխման կարգը: Համաձայն դրա հիշյալ հանձնաժողովների նախագահների լիազորությունները կարող են վաղաժամկետ դադարեցվել համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ համայնքային կամ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ կամ վերադաս հանձնաժողովի որոշմամբ:

Որոշում ընդունվեց նաեւ համայնքային կամ տեղամասային հանձնաժողովների կազմում փոփոխություն կատարելու կարգի մասին: Հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել տվյալ հանձնաժողովի որոշմամբ ա) հանձնաժողովի անդամի անձնական դիմումի հիման վրա, բ) հանձնաժողովի 3 իրար հաջորդող հերթական նիստերից անհարգելի բացակայելու դեպքում: Մարզային հանձնաժողովի անդամները իրավունք ունեն փոխելու համայնքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կազմում իրենց առաջադրված անդամներին վերոհիշյալ 2 պատճառների եւ հանձնաժողովի անդամի մահվան դեպքում: Այդ մասին տեղյակ է պահում մարզային հանձնաժողովի նախագահին, վերջինս էլ իր հերթին տեղյակ է պահում փոփոխվող անդամին (անդամներին), որն էլ (որոնք էլ) ստորագրում են տեղեկացվելու մասին: Գրությունն ստանալուց հետո եռօրյա ժամկետում մարզային հանձնաժողովի համապատասխան անդամը տվյալ հանձնաժողովի նախագահին է ներկայացնում իր կողմից առաջադրվող նոր անդամի թեկնածությունը: Երբ նշված ժամկետում հանձնաժողովի նոր անդամ չի առաջադրվում, ապա այդ իրավունքից զրկվում է մարզային հանձնաժողովի համապատասխան անդամը:

Թափուր տեղերը չեն լրացվում, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համայնքային հանձնաժողովի թվակազմը պակասում է 9-ից, իսկ տեղամասայինը՝ 15-ից: Այս դեպքերում հանձնաժողովի կազմը եռօրյա ժամկետում համալրում է մարզային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Ընտրական հանձնաժողովների կազմում փոփոխություններ չեն կարող կատարվել ընտրություններին նախորդող 5 օրվա եւ արդյունքների ամփոփման ընթացքում:

Որոշումն առարկությունների արժանացավ ԱԺՄ-ի եւ ԱԻՄ-ի ներկայացուցիչների կողմից: ԱԺՄ-ն պնդում էր, որ որոշումը լրացուցիչ բյուրոկրատական քաշքշուկների տեղիք կտա: Իսկ ԱԻՄ-ից Ա. Մաշուրյանը նկատեց, որ ինչպես այս որոշման, այնպես էլ ԿԸՀ-ի մի շարք որոշումների նախագծերը կազմվում են վատ հայերենով, ինչն էլ բուն էությամբ այդ նախագծերը զրկում է տրամաբանությունից: Տրամաբանության մասին խոսելիս Մաշուրյանը հիշեց նաեւ «կոմունիստներին, որոնք վախից տրամաբանությունը որպես առարկա հանել են դպրոցներից եւ բոլորին կրակը գցել»:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Սահմանադրական դատարանը վավերացրեց երկու պայմանագիր

Երեկ՝ օգոստոսի 27-ին Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրական դատարանում գումարվեց հերթական նիստը, որի 9 անդամներից ներկա էին 8-ը: Բացակա էր Հենրիկ Խաչատրյանը, որը գտնվում էր հերթական արձակուրդում: Նիստը բացեց Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը: Սահմանադրական դատարանի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 31 հոդվածի հիման վրա քննության էր ընդունվել Հայաստանի Հանրապետության նախագահի դիմումը, որը վերաբերում էր Հայաստանի Հանրապետության եւ Ռումինիայի միջեւ քաղաքացիական եւ քրեական գործերով իրավական օգնության մասին պայմանագրին, ստորագրված 96 թ. մարտի 25-ին՝ Երեւանում:

Զեկուցման խոսքով հանդես եկավ Սահմանադրական դատարանի անդամ Վլադիմիր Սահակյանը: Գործի քննությանը մասնակցելու համար Հայաստանի Հանրապետության նախագահի կողմից լիազորված էր ՀՀ արդարադատության նախարար Մարատ Ալեքսանյանը, որին իրավունք էր վերապահված նախապես ծանոթանալ գործի նյութերին, անել քաղվածքներ, ներկայացնել փաստաթղթեր, հարցեր տալ գործը զեկուցող անդամներին, հարուցել միջնորդություններ, ներկայացնել առաջարկություններ, Սահմանադրական դատարանի մասին ՀՀ օրենքի 46 հոդվածի հիման վրա ծանոթանալ նիստի արձանագրությանը, ներկայացնել իր դատողությունները, ինչպես նաեւ կատարել Սահմանադրական դատարանի ՀՀ օրենքի 43 հոդվածով նախատեսված պարտավորությունները: Դատարանում լսվեց վերոհիշյալ պայմանագրի մասին պրն Ալեքսանյանի ներկայացված տեսակետը, որից հետո անդրադառնալով նյութի հետագա հետազոտման կարգին, եզրափակիչ խոսքում պրն Ալեքսանյանը ներկայացրեց առաջարկություն: Գործի քննությունը կայացնելու համար Սահմանադրական դատարանի նախագահն ու անդամները անցկացրեցին դռնփակ խորհրդակցություն, ըստ որի ամրագրվեց, որ սույն պայմանագիրը համապատասխանում է ՀՀ սահմանադրությանը: Այնուհետեւ քննության առնվեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահի եւս մեկ դիմում. միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի կոնվենցիայի փոփոխմանը վերաբերող 1977 թ. սեպտեմբերի 30-ին Մոնրեալում ստորագրված արձանագրության մասին:

Դատարանում ՀՀ նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչն էր ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի վարչության պետ Շահեն Պետրոսյանը: Նա նշեց, որ վերոհիշյալ արձանագրությունը հայերեն լեզվով թարգմանելը ժամանակի խնդիր է, իսկ գոյություն ունեցող ռուսերեն տարբերակը ավելի մաշված է, քան անգլերենը, ֆրանսերենը, իսպաներենը: Այս հարցի շուրջ առանձնապես առարկումներ չեղան եւ դռնփակ խորհրդակցության արդյունքում ՀՀ ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը հրապարակեց դատարանի որոշումը, ըստ որի 1977 թ. սեպտեմբերի 30-ին Մոնրեալում քաղաքացիական ավիացիայի միջազգային կազմակերպության, ինչպես նաեւ Մ[illegible]ի 22-րդ նստաշրջանում միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի մասին 1944 թ. Չիկագոյի կոնվենցիայի փոփոխության մասին արձանագրությամբ ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը:

ՀՀ Սահմանադրության 102 հոդվածի համաձայն, Սահմանադրական դատարանի որոշումները վերջնական են, վերանայման ենթակա չեն եւ ուժի մեջ են մտնում հրապարակման պահից: Սահմանադրական դատարանի հերթական նիստը կգումարվի օգոստոսի 29-ին, ժամը 10-ին:

ԱՐԱՔՍ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

Երեւանյան լճի մոտ ավտոմատից վիրավորվել է մի կին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկուշաբթի օրը ժամը 15-16-ի սահմաններում Երեւանյան լճի մերձակայքում բազմիցս հնչել են ավտոմատային կրակահերթեր: Գնդակներից մեկը դիպել է իր հողամասի մոտ կանգնած տեղացի կնոջ ոտքին՝ առաջացնելով թափանցող վերք: Իսկ բնակեցված այս տարածքում կրակոցներն հազվադեպ չեն: Ավտոմատների, երբեմն նաեւ ավելի ծանր զենքերի կրակոցներ լսվում են նույնիսկ գիշերները: Մերձակա շենքերի բնակիչների կարծիքով, կրակոցների աղբյուրը լճի մերձակայքում տեղադրված զորամասն է:

Աղասի Արշակյանը «ճշտում է»

ԿԸՀ-ի երեկվա նիստի ընդմիջմանը Աղասի Արշակյանը (ԳԻԱՐԷՄԻ) հայտարարությամբ հանդես եկավ մամուլի համար եւ մամուլի մասին:

Չանդրադառնալով ԿԸՀ-ի նախագահի խոսքին, հայտարարությունն անել նիստը վերսկսելիս, Արշակյանը նշեց, որ ինքը պետք է գնա, ուստի եւ նիստի վերսկսմանը սպասել չի կարող: Ասել է թե՝ դրա Արշակյանը ԿԸՀ-ի նիստին ներկա էր հայտարարությունը հրապարակելու համար (այն կատարվեց բանավոր տեքստով եւ ներածեփով): Ինչեւէ:

Հայտարարության 1-ին մասը ուղղված էր պետական լրատվական միջոցներին եւ առավել «ծառայամիտ լրագրողներին»: Համաձայն դրա, պետական հեռուստատեսությունը թյուրիմացության մեջ է գցում իր հեռուստադիտողներին, մասնավորապես «Ժամանակագրություն» ծրագիրը: Ըստ Արշակյանի, այդ ծրագիրը ապակողմնորոշել է Մանուչարյանի համար հավաքված սխալ ստորագրությունների թիվը: Հեռուստատեսությունից հաշվել պահանջը Մանուչարյանի 15 վայրկյան տեւողությամբ հայտարարությունը 25-30 վայրկյանում ընթերցելու եւ ստորագրության համար գումար գանձելուն էր վերաբերում:

Արշակյանի հայտարարության հաջորդ հատվածը ուղղված էր անձամբ իրեն հրապարակմանը «Ընդդիմությունը ժամծելու համար 24 օր» («Ազգ», 23 օգոստոս):

Արշակյանը պնդեց, որ իր միջամտությունը անաչառ է, եւ պնդեց, որ «Հանրապետության» մեխանիզմը «կողմ» է քվեարկել Մանուչարյանի գրանցմանը: Այնուհետեւ պահանջեց, որ նման ապատեղեկատվության մեկ անգամ եւս հրապարակելու դեպքում ինձ գրել ԿԸՀ-ի հայտարարությունից:

Միաժամանակ մերժելով Արշակյանի մեղադրանքը, բառացիորեն նշում ենք հրապարակման այն հատվածը, որը վերաբերում է «Հանրապետության» քվեարկությանը. «Թեեւ միավոր ժամի մի քանի անդամ «դեմ» քվեարկեցին, սակայն թե ԿԸՀ նախագահը ու քարտուղարը, եւ թե միավորման մեծամասնությունը «կողմ» քվեարկեցին Մանուչարյանի գրանցմանը»:

Ակնհայտ է, որ Արշակյանը նկատի ունի «Հանրապետության» Մանուչարյանի օգտին քվեարկելը, եւ խոսքը վերաբերում է ոչ թե բնականաբար, այլ է բառացիորեն մամուլի վրա: Սա դեռ մի կողմ: Սակայն Արշակյանի անհանգստությունը ենթադրել է տալիս, որ գուցե ԳԻԱՐԷՄԻ խորհրդի նախագահ Ս. Ցոլյանի վերջին աղմկահարույց հայտարարությունը ԳԻԱՐԷՄԻ-ին եւ նրա «անկուսակցական» թեկնածուի՞ն է վերաբերում: Դա էլ մի կողմ: Բայց մենք հո գիտենք, թե Արշակյանին մեր հրապարակման ո՞ր հատվածն էր անհանգստացրել իրականում:

Իսկ Արշակյանին անկեղծ խորհուրդ ենք տալիս ավելի հավասարակշռված ու հանգիստ լինել ընտրություններից առաջ կոյ սպասված պատերազմական դաշտ դուրս գալիս. նախ որ դրանք երբեք էլ չեն ոչ ապահովում, ոչ էլ հանգստացնում բնույթ ունեն:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Գեղամ Մանուկյանը վերջապես ընթերցեց իր վերջին խոսքը

Մոտ երկու ամսվա ընդմիջումից հետո, օգոստոսի 27-ին նշանակված «Դրոյի» դատական նիստը կրկին ձախողման էր դատապարտվելու, եթե դատավորի համառությունը չլիներ: Նիստին չէր ներկայացել փաստաբան Ռուզաննա Հովհաննիսյանը, դատավորն առաջին կեսին երկու ընդմիջում հայտարարեց, մինչեւ փաստաբանը ներկայացավ: Օրվա երկրորդ կեսին, վերջապես ամբաստանյալ Գեղամ Մանուկյանին հաջողվեց ավարտել վաղուց ընդհատված իր վերջին խոսքը:

Դատախազի կողմից կարեւորվող «ապահովական խորհուրդ» հասկացությունը հերքելու համար Գ. Մանուկյանը վերլուծեց Ա. Արծրունու համակարգչից հանված մի թղթիկ, որն իրենից առաջ գործածել էր պետական մեղադրողը՝ այն լուրջ հիմք համարելով ՀՅԴ-ի գործունեության հարցը Սահմանադրական դատարանում քննելու համար: Թղթիկում տեղ գտած մի շարք կուսակցական գործիչներին վերագրվող պարտականությունները կեղծիք համարելով, որից, ի դեպ, բացակայում է Հրանտ Մարգարյանի անունը, նա հայտնեց, որ «թուղթը գրողը լավ չի ճանաչել ընկերների պարտականությունները», հակառակ դեպքում Վահան Հովհաննիսյանը «Ֆրակցիայի պատասխանատու» չէր դառնա, Մուշեղ Միքայելյանը՝ «խփող» եւ այլն:

«Ի՞նչ է վերջապես «Դրոն», իրո՞ք գաղտնի հետախուզական կառույց» հարցին Գ. Մանուկյանը պատասխանեց, որ գաղտնիության մասին խոսք լինել չի կարող, «երբ Արծրունին աջ ու ձախ պետական ու անհատ տարբեր անձերի առաջարկել է հետախուզական բազում ծրագրեր, երբ փորձել է «Մակարով» ատրճանակ վաճառել ԱԱՊՎ աշխատակցին եւ այլն»: Նրա ասելով, որ «Դրոն» հաշվետու եւ ենթակա չի եղել Դաշնակցությանը, անուղղակիորեն ընդունել են նաեւ իշխանությունները: Ի հաստատումն ասածի, ամբաստանյալը վերհիշեց ՀՀ նախագահի դեկտեմբերի 28-ի ելույթը. «Այս խումբն ունեցել է Բյուրոյի ընդհանուր հրահանգը, որից հետո այլեւս հաշվետու չի եղել ո՛չ Բյուրոյին, ո՛չ կուսակցությանը»: Նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը 95 թ. հունվարի 16-ի մամլո ասուլիսում հայտնել է. «Ինչպես հաճախակի է լինում նման դեպքում, «Դրո» կառույցը դադարել է լինել ՀՅԴ-ի գործիք եւ հենց ինքն է վերածել կուսակցությունն իր գործիքի»: Իսկ Դավիթ Շահնազարյանը 95 թ. հունվարի 5-ին «Հինգշաբթի» հեռուստածրագրով «ակնարկել է, որ «Դրոն» ամբողջությամբ անկախ է գործել», եւ այլն:

Գ. Մանուկյանը խախտելով «Դաշնակցության չգրված սկզբունքներից մեկը», իր պարտքը համարեց ներկայացնել Հրանտ Մարգարյանին, իբրեւ Արցախի ազատագրական պայքարի կազմակերպչի, որին դատելով դատվում է Արցախյան կռիվն ընդհանրապես»: Շնորհակալություն հայտնեց իր փաստաբան Ժորա Խաչատրյանին «մեծատառով անձնավորությանը, որն անցնող մեկուկես տարին դարձավ ընկեր, ծնող, խորհրդատու եւ քննադատ»: Չթաքցրեց իր վերաբերմունքը նաեւ պետական մեղադրող Մ. Գրիգորյանի նկատմամբ. «Դուք ատյանի հնարավորությունից օգտվելով Ձեր իսկ լռությամբ ասացիք, որ այնուամենայնիվ, մի բան այստեղ այնպես չէր: Լռություն էր դա, որը հավասարազոր էր ոսկու»: Վերջում իր խոսքն ուղղելով դատական կոլեգիային, հայտնեց. «Թող ձեր խորհրդակցական սենյակում միակ խորհրդատուն ու հրահանգիչը լինեն Աստված, Հայրենիք, Ճշմարտությունն ու Արդարությունը»:

Վերջին խոսքի իրավունքից հրաժարվեցին ամբաստանյալներ Արմենակ Զաքարյանն ու Արմեն Գրիգորյանը, պատճառաբանելով, որ նպատակահարմար չեն գտնում այս դատարանում վերջին խոսք ասել: Դատական նիստը կշարունակվի այսօր:

Ա. Գ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 3 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151085
e-mail INTERNET: azg@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
[illegible]
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Լիբանանում խորհրդարանական թեժ պայքար նաև հայ թեկնածուների շրջանում

Սկիզբը էջ 1

Ովքե՞ր են նրանք:

Անկուսակցական, Լիբանանի կենտրոնական դրամատան նախկին փոխկառավարիչ և հայտնի ֆինանսագետ Միքայել Պողոսյանը, ՀԲԸ Միության թեկնածու, առևտրի և տնտեսության նախարար Հակոբ Դեմիրճյանը, ՀՅ Դաշնակցության պատգամավորական խմբակցությունից անցյալ տարի դուրս եկած և այժմ ՀԲԸ Միության և ՀՀ դեսպանության շրջանակին մոտիկ արդյունաբերող Սուրեն Խանամիրյանը: Հնչակյան կուսակցությունը միանգամից ներկայացնում է Հայաստանի բժշկական ինստիտուտի շրջանավարտներ Եղիկ Ճերեճյանին և Միհրան Մեջբուրյանին, իսկ Դաշնակցությունից՝ «բազմամյա» պատգամավոր Խաչիկ Պապիկյանը և նախարար Շահե Պարսումյանը: Այստեղ Հայ առաքելական և հայ կաթոլիկ պատգամավորների շարքերն են ուզում բաժանել նաև առաջադրված 2 հայեր: Փաղանգավոր կուսակցության և այժմ արգելված «Լիբանանյան ուժերի» կառույցին ներկայացուցիչ Քարիմ Բագրատունին (որին շատ հայեր այժմ հարց են տալիս, թե ինքը որտե՞ղ էր, երբ 1978 և 1979 թթ.-ին հայկական Բուրջ Համուդն ու Հաճընն ու Խալիլ Բադավի թաղամասերն էին ռմբակոծվում նույն ուժերի կողմից), ինչպես նաև նույն Փաղանգավոր կուսակցության ղեկավարներից, հայ կաթոլիկների 1 տեղի համար՝ Անտուան Շաղլեն: Նրանց միացել է նաև հայությանը բոլորովին անծանոթ մի տիկին՝ Մարալ Մաքարը, որ պնդում է, թե իր ամուսինը եղել է հայ առաքելական...

Խորհրդարանում հայ կաթոլիկների տեղի համար իր թեկնածությունն է ներկայացրել նաև ՀՅԴ-ի ներկայացուցիչ, փաստաբան Ժակ Չոխադարյանը:

Հայերից բողոքականների աթոռի համար ներկայացել է 1 թեկնածու՝ հայտնի գործարար Աբրահամ Տեշեյանը, որը մրցակցելու է արաբ բողոքական թեկնածուների հետ:

Խորհրդարանում այլազան փոքրամասնությունների (ասորիներ, հրեա և այլն) համար առանձնացված 1 տեղի նկատմամբ հավակնություններ ունի նաև Անտուան Միսիրյանը:

Իսկ ինչ վերաբերում է հայ առաքելական համայնքի 5-րդ տեղին Բեքաայի հովտի (որտեղ հայերն ապրում են Զահլե քաղաքում և Այնճար ավանում) ընտրություններին, դրանք տեղի կունենան արդեն 4-րդ հանգրվանում սեպտեմբերի 6-ին: Մեկ տեղի համար այնտեղ կռվելու են 2 հայ ՀՅԴ-ի թեկնածու Նարիջան Դեմիրճյանը և անկուսակցական Ժակ Քասարճին:

Այսպիսով, ամփոփելով, լիբանանահայությանը հատկացված 6-7 տեղի համար ՀՅԴ-ն ներկայացրել է 5, ՍԴՀԿ-ը 2, ՀԲԸ Միությունը 2 թեկնածու, մինչ մնացյալ անկուսակցական կամ առաջադրված հայեր են: Վերջիններից ոմանք միայն 4 տարին մեկ են հիշում իրենց ազգային արմատները: Ինչ վերաբերում է մեր ավանդական մյուս կուսակցությանը՝ ՌԱԿ-ին, գործնականում այն ոչ մի թեկնածու չի ներկայացրել ընտրություններին և, հավանաբար, պատրաստ է աջակցի ՀԲԸՄ-ի թեկնածուներին: Սկզբնապես, իր թեկնածությունը ներկայացնելու մեծ հավակնություններ էր դրսևորում ՌԱԿ-ի լիդեր Հակոբ Գասպարյանը, որի գլխավոր մեղադրանքներից մեկն ուղղված ՀՌԱԿ-ին 1995 թ. ՀՀ խորհրդարանական ընտրություններում վերջինիս պարտադրված ձախողությունն էր: Նմանօրինակ մեղադրանք էր նա ներկայացրել նաև ՌԱԿ Լիբանանի վարչության նախկին ատենապետ Արամ Տերտերյանի դեմ, որը 1992 թ. ընտրություններին դեմ էր եղել կուսակցության մասնակցությանը և այդ մեղադրանքով էլ հետագայում դուրս էր դրվել կուսակցության շարքերից: Այնինչ, այսօր, ՌԱԿ-ը գործնականում դուրս է մնում ընտրապայքարից և գոհանում, հավանաբար, աջակցողի դերով:

Մյուս կողմից ուշագրավ են նաև տեղական արաբական մամուլում, գլխավորապես «Աղ Դիար» և «Ան Նահար» թերթերում լույս տեսած որոշ հրապարակումներ, որտեղ խոսվում է ընտրություններում հօգուտ հակադաշնակցական թեկնածուների Լիբանանում ՀՀ դեսպան Երվանդ Մելքոնյանի քաղաքական միջամտությունների մասին:

Ինչ վերաբերում է հնչակյաններին, ապա, ինչպես նախորդ 1992 թ. ընտրություններում, վերջիններս դրսևորեցին բավականին «ճկուն» գործելակերպ՝ մոռանալով կուսակցական իրենց «անեղծ» դիրքորոշումները: Ընտրական մի շրջանում (Մեթն) նրանք աջակցեցին ներքին գործերի նախարար Միշել Մուրի ցուցակի հաջողության համար, որտեղ գտնվում էր նաև ՀՅԴ-ի թեկնածուն, իսկ մեկ այլ շրջանում (Բեյրութ) փորձելու են ճակատ հարդարել ՀՅԴ-ի դեմ, թեև բացառված չէ, որ առնվազն մեկ տեղի համար արդեն իսկ համաձայնված լինեն վերջինիս հետ: Նպատակն արդարացնո՞ւմ է միջոցը: Անցյալ ընտրություններում արդարացրեց, տասնամյակներ անց պատգամավորական մեկ աթոռ վերադարձնելով կուսակցությանը: Իսկ այս անգամ...

Գալով ՀՅ Դաշնակցության, այս կուսակցությունը Լիբանանում հարուստ փորձ և ավանդույթներ ունի ընտրական խաղերի ու խարդավանքների: Անհրաժեշտության դեպքում ՀՅԴ-ն կարող է ի գործ դնել նաև սպառնալիքը, ծեծը, առևանգումը: Ունի նաև փորձ քվեաթերթեր կեղծելու և նույնիսկ ընտրատուփ անհետացնելու: Սակայն այդ բոլորից առաջ ՀՅԴ-ն լավ գիտի, որ Լիբանանում ընտրությունները միշտ ունենում են արտաքին պատվիրատու, ու այս դեպքում Դամասկոսն է, Սիրիան և իր կողմերի շնորհիվ այդ կուսակցությանն արդեն երբ շարունակվելու է ավանդույթը: Լիբանանի առաջիկա խորհրդարանում պետք է ապահոված լինի առնվազն 3 տեղ: Անհրաժեշտ չլինենք և հայտնենք, որ ՀՅԴ-ն ունի նաև կուռ շարքեր, որտեղ ղեկավար կամ հերթապահ ընկերոջ խոսքը հրաման է և օրենք: Միայն թե հետաքրքրական պիտի լինի իմանալ, թե ի՞նչ է լինելու նրա թեկնածուներից Շահե Պարսումյանի ճակատագիրը, որի համար, ինչպես հայտարարում են խոսքին ապրողներ, վարչապետ Հարիրին խոստացել է այս անգամ թույլ չտալ խորհրդարան մտնել:

Վերջում մի բացատրություն անիրազեկ ընթերցողների համար: Լիբանանը կրոնական համայնքների երկիր է: Այսինքն 1948 թ. ընդունված անգիր սահմանադրությամբ և 1990 թ-ին Թաիֆի պայմանագրով վերահաստատված է երկրում 16 կամ 17 համայնքների գոյությունը: Հետևաբար պետական պաշտոններն ու խորհրդարանում տեղերը բաշխվում են ըստ համայնքների, նրանց թվի և կշռի, որոնք որոշված են ի սկզբանե: Օրինակ, հանրապետության նախագահը պետք է ընտրվի արաբ քրիստոնյա մարոնիտ համայնքից, վարչապետը՝ սուննիթ, իսկ խորհրդարանի նախագահը՝ շիիթ: Երկրի կաբինետը նույնպես կազմվում է համայնքային հիմունքներով: Եթե այլ կաբինետի կազմը մեծ է, ապա այնտեղ ընդգրկվում են գլխավոր 7 համայնքների ներկայացուցիչները, այդ թվում և հայ առաքելական համայնքինը, որ համարվում է երկրի 7-րդ մեծագույն համայնքը, թեև հայերը պնդում են, որ իրենք 6-րդ համայնքն համարվող դրուզների թվաքանակից ավել են: Նույն սկզբունքով է բաշխվում նաև տեղերը 128 հոգանոց խորհրդարանում, որտեղ, ինչպես ասվեց, այժմ հայ առաքելական համայնքին հատկացված է 5 և հայ կաթոլիկներին 1 տեղ: Ինչ վերաբերում է բողոքականներին, ապա նրանց պատգամավորի հարցը լուծվում է հայ և արաբ բողոքականների միջև ներքին բանակցությունների արդյունքում:

Ս. Գ.

ԼԻԲԱՆԱՆ

Իրանի դեսպանը այցելեց Արամ կաթողիկոսին

Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության դիվանից ստացել ենք հետեւյալ տեղեկությունները:

Ուրբաթ, 16 Օգոստոս, առաւօտեան Վեհափառ Հայրապետին այցելեց Լիբանանի մօտ Իրանի դեսպանը: Աւելի քան ժամ մը տեւող հանդիպման ընթացքին արծարծուեցան Հայրապետին Ս. Նահանգներ կատարած այցելութեան ու յատկապէս նախագահ Քլինթընին հետ ունեցած հանդիպման, Իրանի հայութեան եւ Լիբանանի այժմու կացութեան կապուած շարք մը հարցեր:

Արամ Ա կաթողիկոսը ընդհանուր գիծերով ներկայացուց Ամերիկայի նախագահին հետ ունեցած իր հանդիպումը: Յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանիին, որ սիրով ընդառաջելով իր փափաքին իրանահայութեան կապուած երեք հարցերու գծով յատուկ կարգադրութիւններ կատարած էր: Դեսպանը իր կարգին ընդգծեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան դերակատարութիւնը Միջին Արեւելքի եւ արեւմտեան երկիրներուն մէջ՝ յատկապէս իր ունեցած միջ-եկեղեցական ու պետական կապերու գծով: Կարեւորութեամբ անդրադարձաւ այս առումով եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող սերտ ու ամուր կապերուն: Վեհափառ Հայրապետին հանդիպումը Քլինթընին հետ նկատեց մեծապէս յատկանշական եւ ապա անդրադարձ բացատրութիւններ տուաւ վերջին շրջանին ամերիկեան-իրանեան փոխյարաբերութիւններուն եւ լիբանանեան քաղաքական կեանքին կապուած կարգ մը հարցերու շուրջ:

Վարչապետ Հարիրիի այցը

Շաբաթ, 17 Օգոստոս, յետմիջօրէին, Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի այցելութիւն մը տուաւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին: Շուրջ ժամ մը տեւած հանդիպումին ընթացքին Վեհափառը եւ վարչապետը առանձին խորհրդակցութիւն մը ունեցան Լիբանանի այժմու կացութեան կապուած շարք մը հարցերու շուրջ:

ՍԱՀԱԽՈՍԱԿԱՆ

Մարտին Շահնազարյան

Շուրջ 10 օր առաջ, սրտային լուրջ հիվանդության հետևանքով կյանքից անժամանակ հեռացավ հայ դիվանագետների ընտանիքի անդամներից մեկը՝ Մարտին Յովսեփի Շահնազարյանը: 1971 թ-ից մինչև 1990 թ. արտաքին տարբեր երկրներում, Խ. Միության դեսպանատներում ծառայած մի անձնավորություն, որն իր համեստ, լրջմիտ ու գործունյա նկարագրով համակրանքն էր վայելում ոչ միայն իր ընկերների, այլև իր հետ շփվող մարդկանց:

Ծնվել է 1947 թ. Նոյեմբերյանի Կողբ գյուղում: 1970 թ. ավարտել է Երևանի պետհամալսարանի արևելագիտության ֆակուլտետը: [illegible] Մ. Շահնազարյանի վաղաժամ մահը ծանր կորուստ է [illegible] ընտանիքի համար:

Նոր աջակցություն հայ գործարարներին

«Ազգի» նախորդ համարներից մեկում ներկայացնելով միջին և փոքր բիզնեսը խրախուսող TACIS-ի շրջանակներում գործող ABSC կենտրոնի մասին: Այսօր խոսք կգնա գործարարության աջակցման մեկ այլ, այս անգամ տեղական կազմակերպության մասին: Կլուսաբանի ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից այս տարվա փետրվարին ստեղծված EDIPA՝ ձեռնարկությունների զարգացման և աջակցման գործակալության գործունեությունը: Գործակալության տնօրենն է արդյունաբերության նախկին փոխնախարար Բորիս Հարությունյանը:

Գործակալությունը հետևում է մեկ նպատակի՝ աջակցել մասնավոր բիզնեսի զարգացմանը Հայաստանում և այդ ճանապարհին լուծում է հետևյալ 3 հիմնական խնդիրները. օտարերկրյա ներդրումների ներգրավում Հայաստանի տնտեսության մեջ և արտադրանքի արտահանման աջակցություն, հայկական ընկերություններում արտադրության կազմակերպման մակարդակի բարձրացում, փոքր ու միջին ձեռնարկությունների զարգացման աջակցություն:

Օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման համար, ըստ պրն Հարությունյանի, անհրաժեշտ է Հայաստանը արտերկրում ներկայացնել որպես բիզնեսի համար նպաստավոր երկիր, այն նպատակով, որ միջազգային գործարար շրջանակները ճիշտ պատկերացում կազմեն գործակալության հնարավորությունների մասին, ծանոթանան տնտեսական և հարկային օրենսդրություններին, աշխատուժին: Որպես ներդրումների ներգրավման հետաքրքրական ծրագրեր անվանեց արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսությունը, առևտրի և տրանսպորտային ոլորտները:

Հայաստանում այժմ գործող ձեռնարկությունների արտադրանքը արտաքին շուկայում վաճառելու հիմնական խոչընդոտը արտադրանքի փաթեթավորման և ստանդարտացման խնդիրներն են: Տնօրենի խոսքերով. «որպեսզի տեղական արտադրանքը կարողանա մրցակցել արտաքին շուկայում, անհրաժեշտ է միջազգային չափանիշներին համապատասխան բարելավել ոչ միայն ապրանքների վաճառքը, այլև հետագա սպասարկումը, արտաքին շուկայում ստեղծել բաշխման ցանց, և այս խնդրում գործակալությունն ունի հատուկ լծակներ և միջնորդներ՝ օգնելու հայաստանյան ընկերություններին»:

Գործակալության հատուկ ուշադրությանն են արժանանում հատկապես փոքր և միջին ձեռնարկությունները, դրանց ղեկավարման հետ կապված խնդիրները: Խոսքը չի գնում սեփականաշնորհված ձեռնարկությունների մասին, այլ ինքնուրույն, սեփական դրամական հիմքի վրա ձևավորվածներին:

Պրն Հարությունյանն ասում է, որ լճացած հայ ձեռներեցների գործ կազմակերպելու ցանկությունը, նկատվում է նման գործունեության փորձի բացակայություն: Այնտեղական են դարձել, որպես կանոն, օտար լեզուների իմացությունը և գործի նկատմամբ ոչ միշտ մոտեցումը, որը բացատրվում է հայկական հոգեբանության և մտայնության: «Օտարերկրյա գործարարն ունի իր արդեն ձևավորված չափանիշը բիզնեսի, նրա վարման մասին: Մեր երկիրը, բնականաբար, իր յուրահատկությունն ունի այդ հարցում: Խնդիր է առաջանում այդ երկուսը (հայկականը և օտարերկրյան) միացնել իրար և գտնել երկուստեք ընդունելի աշխատանքային տարբերակ: Շատ հաճախ հայ և օտարերկրյա գործարարների համար անհրաժեշտ է լինում կազմակերպել 3-4 հանդիպում, որից հետո միայն մարդիկ իրար հասկանում են»: Պատճառը համաշխարհային բիզնեսի կանոններին չտիրապետելն է, որին ծանոթացնելու համար ծրագրվում է կազմակերպել հայ գործարարների ուսուցման դասընթացներ: Նախատեսվում է նաև արտասահմանյան ֆիրմաներ գործուղել հայկական ընկերությունների մարկետինգային բաժնի մասնագետներին:

Խոսելով Հայաստանում արդեն իրականացված աշխատանքների մասին, EDIPA-ի ղեկավարն ասաց, որ սկսված է համագործակցության հարաբերությունների ծրագրի 1-ին փուլը: Արդեն անց է կացվել 2 հանդիպում մասնավոր սեկտորի ղեկավարների հետ՝ առաջինը Արաբկիրի շրջանի մասնավոր ձեռնարկատերերի, երկրորդը՝ օրերս Գյումրիում կայացած արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և ծառայությունների ոլորտի ձեռնարկությունների տնօրենների հետ: «Խնդիրը մեկն է, ստեղծել պայմաններ բազմաթիվ ծրագրեր արտասահմանում ներկայացնելու համար և սկսել արտասահմանյան գործընկերներ ներգրավելու բանակցությունները»:

Այն հարցին, թե արդյոք Հայաստանում նպաստավոր պայմաններ են ստեղծված ձեռնարկատիրության զարգացման համար, պրն Հարությունյանը պատասխանեց, որ դրա համար արդեն գոյություն ունի անհրաժեշտ իրավական հիմք՝ սեփականության և ձեռնարկությունների մասին օրենքները, որոնք թույլ են տալիս տարբեր իրավական ձևերով կազմակերպել մասնավոր բիզնես: Չնայած դրան կան նաև որոշ դժվարություններ:

Խոսելով բանկային բարձր տոկոսադրույքների և դրանց հետևանքով վարկերի միջոցով արտադրության ընդլայնման դժվարությունների մասին, տնօրենն ասաց, որ բանկային համակարգում նույնպես գործում է շուկայական հարաբերությունների հիմնական օրենքներից մեկը՝ առաջարկի և պահանջարկի օրենքը: Այդ պատճառով բնական է բարձր տոկոսադրույքների գոյությունը, քանի դեռ տնտեսության մեջ փողի պահանջարկը գերազանցում է առաջարկին: Այս խնդրի լուծման համար կարևոր է միջազգային հայտնի բանկերի հետ համագործակցությունը, ցածր տոկոսադրույքով վարկերի ձեռքբերումը:

Զրույցի վերջում պրն Հարությունյանը նշեց, որ գործակալությունը հնարավորություններ ունի և հետագայում էլ բազմակողմանի աջակցություն կցուցաբերի մասնավոր բիզնեսին, կխթանի արտադրությունը՝ իր ծառայությունները մատուցելով առաջնային խնդիրների լուծման մեջ:

[illegible]

ԱԶԳ

Հրատապ

Համակարգը

Դեռեւս Հայաստանում հաստատված առանձին կրթական հաստատությունների գործունեությունից եւ կամ առանձին համալսարանների տեղեկատուների ծանոթություններից դիմորդին ընդունելու կամ մերժելու հիմքերն են. ա) նրա ուսումնառության նախորդ շրջանի գնահատականները, բ) քննությունների առցման նիշերի վրա, գ) փաստում են տվյալ հաստատության ընդունող հանձնաժողովի տպավորությունը, որ կազմվում է դիմորդի հետ զրույցից կամ նրա՝ իր իսկ ձեռքով գրած էսսեներից եւ ներկայացված երաշխավորական նամակներից: Սա է ողջը, իսկ թե ինչ սպասում է ընդունվածին Հայաստանում, ջանանք համեմատության մեջ դնել:

Ուսումնառության նախորդ շրջանի գնահատականները: «Բանը չի կարող կանխանշված լինել նախորդ ուսումնառության արդյունքներով, բայց եւ չպետք է դրանք անտեսել», ասում է ճարտարագիտական համալսարանի կազմակերպված քննություններ: Դրանցից թվում առավել էական լեզվամտածողությունն ու տրամաբանությունը գնահատող տեստերն են: Գոյություն ունեն եւ առարկայական տեստեր: Ամեն այդ քննությունների կազմակերպման համար էլ, տեստերի կազմումից մինչեւ գնահատականների ստացում հասցեատերերին, հիմնադրվում է քննությունների կազմակերպման կենտրոնը: Հայաստանում ընդունելության քննությունների միասնականացումն իր խորքում բխում է այս կենտրոններից: Սակայն ասենք, որ միայն ծախսվեր արդյունավետ, որովհետեւ մեխանիկորեն եւ բովանդակային նույն ձեւով կներառվեր թե գնահատելու, թե ընդունելու խնդիրը, եւ բացարձակ առաջնայինի դերում են հայտնվել ուսումնական հաստատությունների պատրաստած ու թեստը: Կրթության ու գիտության նախարարի Գնահատման միասնական ծառայությունն ճիշտ է, երբ ասում է, թե աշխարհում քննությունները ունեն իմնականային կառուցմամբ կարելի է գնահատել առավելագույն միավորով, կարելի է տալ առավելագույնի 3/4-ը, կարելի է 1/2-ը եւ այլն: Տեստավորները այնքան կողմնակալ են եւ հայեցողական, որ ուշադրություն են դարձնում առաջին իսկ պահից:

Նույնիսկ երբ հանձնաժողովին ոչինչ պարզ չէ, բարձրացվում են ձեռքեր (օրինակ, աշխարհագրության առարկայական հանձնաժողովից տպավորությունը ավելի լավ դրական էր եւ նախագահից, եւ տեղակալներից, եւ դիմորդից, եւ ինչպես այլ վայրում միանման է), տարբեր անձինք կամ, սխալ, այդպիսի հասկացություններ նույն կերպ չեն ընկալել: Եվ երբ անգամ նշանակվում են օբյեկտիվ գնահատականներ, ապա ավելի պատահականորեն, քան օրինաչափորեն: Ի վերջո առեւտրական եւ առեւելքում տեստերի մեծ մասը համապատասխան չէր նորմին, եւ պատասխան շարադրելը քննելու գերազանցի ջնջանակ համար էր:

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Բուհական ընդունելությունների մեր համակարգը

Բելառուսի նախագահը հուլիսին մի հանձնախումբ էր կազմավորել բուհերում ընդունելության ընթացքը վերահսկելու համար: Նշանակում է հետխորհրդային տարածքում բուհական ընդունելությունները դեռ մնում են հասարակական հնչեղություն ունեցող իրադարձություն: Սակայն, ի հակադրություն «Մրցույթն անց է կացվում արդարացի, թե անարդարացի» հարցադրման դոգմայով թեմայի արծարծումների, ներկա հրապարակումն անդրադարձ է բուհական ընդունելությունների մեր դրվածքին:

տարածքի օբյեկտը: Պրն Յուրի Սարգսյանը միանգամայն ճիշտ է: Այդպես միջնակարգի ավարտականը ամփոփվում է միայն անցագրի ստացման, իսկ գնահատականները, հետեւաբար քննությունները ընդունելության մեջ վերածվում են կցվածքի: Այսօր Հայաստանում ծանրակշիռ դեպք առաջինության ընդունելության նախադրյալ չի եղել, հետեւաբար ոչ ոք չի կարող վիճարկել, որ բարձրագույն կրթությունը հենվում է միջնակարգի գիտելիքների վրա: Իսկ հենց որ ամեն բովանդակություն ուն՞ է կրի, ձեւ ուն՞ է ընդունելի: Ոչ միայն զարգացած, այլեւ անգամ աշխարհի երկրներում դիմորդի գործին ծանոթանում են թերթելով նրա ուսումնառության նախորդ բոլոր տարիների, բոլոր առարկաներից ստացած նիշերը: Համակարգված միջին բալը (GPA) գլխավոր տարբերակիչն է, թե ում տալ առաջնահերթությունը:

Հայաստանում ամենից առաջ ընդհանուր հանրակրթական ստանդարտ առարկաները «յակագույն» նիշերով կարդացվեցին, թե «անբավարար բավարարներով» կիսատ մնացած երկրորդ կարգի առարկաների դասավանդումներում եւ հետո էլ կրկնակի դասավանդման մեջ, բացարձակապես միեւնույն է: Այդ դրված ձեւ (Բարձրագույն դրված համար) եւ ընթացքին ի՞նչ ենք ասում էականը համախմբի դերը, իսկ ստորինը ժամանակավորություն եւ անկողմնակալություն է: Համաչափություն չի նշանակում Սրապիսին: Այդ միակողմանի հավասար դպրոցներ, բայց ոչ անվերջ արհեստական համախմբման:

Գիտելիքների հավաստագրման կենտրոնը: 1991 թ., երբ նախաձեռնվեցին բարեփոխումները կրթական համակարգում, գործում էին միջնակարգ հանրակրթական հաստատությունները, որոնց գնահատականների վրա կարելի էր հենվել, գործում էին բուհերը, որոնք կարող էին դիմորդներին ընտրել, սակայն բացակա էր համակարգող օղակը: Չէ որ մի դպրոցում «գերազանց» գնահատվողը ուրիշ մեկ այլ դպրոցում կարող է «լավ» համարվել: Հետեւաբար տարբեր հաստատությունների դասավանդած կամ դիմորդների ինքնակրթությամբ կուտակված գիտելիքները միասնական ստուգելով եւ չափանիշներով վերագնահատելու համար ստեղծված երկրում գոյություն ունեն, համընդհանուր ստանդարտ

մշակման ինքնահաստատման քննություն: Այդպես է եւ այլ երկրներում չի էլ լինի, որովհետեւ Հայաստանում ի հավաստիություն եւ ի խրախուսումն համաշխարհային պրակտիկայի, ընդունման արդյունքից է ընդամենը ընդունվելը կամ մերժվելը: Մինչդեռ մնացյալ աշխարհում ջանքերն ուղղված են բարձր GPA ապահովելուն, իսկ ստանդարտացված քննության տարվա ընթացքում մի քանի անգամ կարելի է վերապատրաստվել ու վերահանձնել: Ինչևէ, պրն Գնդամիկն ասում է, թե 1997-ին գիտելիքների հավաստագրման կենտրոնը կստեղծվի:

Բուհերի կողմից ընտրությունը: Այս կողմակցությամբ գոյություն ունի դիմորդի ծրարի համակցություն, որ եւ դիմորդի նախորդ ուսումնառության արդյունքներն են, եւ ստանդարտացված քննության նիշերը եւ նրա էսսեները ու երաշխավորագրերը: Դրանց հիման վրա բուհերը մի քանի ամսվա ընթացքում կատարում են ընտրություն: Իսկ Հայաստանի բուհերը վերածված են գրասենյակի, որ հրամաններ են կնքվում, դարձյալ իսկ չոտանկերացնելով, թե ովքեր են հրամանագրվողները: Ամբողջ աշխարհում ցանկացած դիմորդ ազատ է այնքան բաղաքում եւ երկրում համալսարան դիմելու, որքան համարտությունը կբավարարի դիմորդի ծախսը հոգալու, դիմորդի ծրար կազմելու եւ մուտքի վճար մուծել: Եվ այս դիմելու եւ ընտրելու հիմնավոր ազատությունների մարդկությունը հանգել է հարյուրամյակների ընթացքում: Գուցե սովորե՞նք:

Առարկայական հանձնաժողովները

Դպրոցում 1996-ի փաչքինից, առարկայական հանձնաժողովների կազմերը հաստատվում են քննություններից 3-4 օր առաջ: Առարկայական հանձնաժողովների նախագահները նշանակվում են շուրջ 10 օր առաջ: Ի դեպ այդ 10 օրվա ընթացքում նրանք իրենց բուհերում հանձնելիք քննությունները են վերցնում: Եվ միաժամանակ, պատկերացրեք, կազմում են քննական տարբերակները, որոնք հաստատվում եւ բազմացվում են: Ինչպես է հաջողվու՞մ «Առաջ, դեպի, մասնակի» նշանակությունը:

Արդյունքում չկան տեստեր, երբ դիմորդին բովանդակում է միայն ճիշտ պատասխանի ընտրությունը, այլ առաջադրանքներ պատասխանով հարցաթերթիկներ են, իսկ առաջադրանքի

Այդպիսինների Հայաստանում տեստեր չեն կիրառվում, նշանակում է կան շահագրգռություններ: Եվրոպական ամեն ինչ հասկանալի է, իսկ ծնողի փոխարեն կացնի ծանոթ գրելու ավելացության մեջ թողը չենք տա:

Այնուհետեւ, կան եւ դժվարություններ, 10 օրում առաջադրանքներ ծնակելը կամ ընտրել հնարավոր է, բայց տեստ կազմել երբեք: Տեստում ստանդարտ հարյուրավոր հարցեր են, հավելեք յուրաքանչյուր հարցի մի քանի պատասխանները, ընդամենը հազվադեպ է ցանկալի, որ ճիշտ պատասխանն առաջին իսկ հայացքից լինի ակներեւ:

Նաեւ առիթ ունենք հանդիպելու մասնագետների, օրինակ հայ ժողովրդի պատմության առարկայական հանձնաժողովի նախագահ պրն Զոհրաբյանը, որոնք չի կարելի ասել ընդունում են կամ չեն ընդունում տեստերի էությունը, որոնք նախ պատրաստում են, թե իրենց առարկանի հարցաթերթերը ինչպես է հնարավոր տեստերի վերածել: Փաստ Սանձո, հեծանիվ հայտնագործելու կարիք չկա, ցանկացած առարկայից տեստերի փաթեթ խոսքություն են աշխարհում: Այս տարի ոչ, բայց 1997-ին գուցե մեկ առարկայից իրոք միջազգային քննություն կարող ենք անցկացնել: Կենսաբանությունից: Իսկ հանձնաժողովի նախագահի պրն Գագիկ Աբրահամ մասին առանձնապես մի քանի տող արժեր գրել:

Վիճաբանական կարծիքի առիթը պրն Աբրահամի ցանկությունն է եւ պատրաստակամությունը կենսաբանությունից Հայաստանում արդեն 1997-ին ներդնել այն մեթոդը, որ գործում է ամբողջ աշխարհում տեստ դասական ձեւի մեջ հարց եւ պատասխանի ընտրության: Անձնային հավանականությամբ պրն Աբրահամին 1997-ին իր մտադրությունը կիրագործի, եւ սակայն այս երկրի կրթական համակարգին մի ծառայության մատուցած կլինի, որ դժվար է գերագնահատել: Ի վերջո ընթանալո՞ւ ենք այն ուղիով, որով ամբողջ մարդկությունը:

Եվ իբրեւ վերջաբան, ինչու գրեցի այս հոդվածը Հավելյալ ցույց տալու համար, որ կանոններ-կարգավորումներն են արատավոր անկախ անձերից: Ոճաբանություն ապաստագրելով, այլեւ վարկաբեկելով բարեփոխում չենք արձանագրի: Նախ կանգնենք այն ուղու վրա, որով ընթանում է աշխարհը:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչո՞ւ եմ նախընտրում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին

Նախապես ասեմ, որ ոչ մի ակնկալություն չունեմ մեր ներկա նախագահին հաճոյանալու, ոչ պաշտոն եմ ուզում եւ ոչ էլ ուրիշ բան: Ունեմ, միայն, ներքին մի անզսպելի մղում իմ տեսակետը հայտնելու նրա վերընտրման կապակցությամբ, քանի որ հայ եմ եւ մարդ, որն իր առաջացած տարիքի պատճառով իրավունք ունի հրապարակայնորեն տեսակետ հայտնել, մանավանդ որ մասնագիտությամբ հոգեբան եմ:

Կարծում եմ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պետք է վերընտրվի:

Ինչո՞ւ:

1. Նախ այն պատճառով, որ պետք է հնարավորություն տալ, որ նա իր (ինչպես նաեւ շատերիս) սկսած գործն ավարտին հասցնի: Դա նույնն է, ինչ ծանրորդը մեծ քաշը բարձրացնի ուսերից վեր եւ վերջին հրման կեսում կանգնեցնեն, մանավանդ որ դժվարին վերելքը հաղթահարված է:

Եկեք շատ մոռացկոտ չլինենք (եւ ոչ էլ շատ լացկան), ինչ էինք 4 տարի առաջ... լույս չկար, հաց չկար, վառելիք չկար: Այժմ, փորձենք մի քանի ամիս քաղաքից բացակայելուց հետո՝ ետ գալ: Թվում է մտնում ես եվրոպականացվող մի այլ քաղաք:

Առաջընթաց կա՞:

Անշուշտ: Միայն տեսնել է պետք: Կամ առնվազն տրամադրվել՝ տեսնելու:

2. Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ԱՊՀ երկրների մեջ առաջինն էր, որ մահացու հարված հասցրեց համայնավարական կարգի ղեկավարներին՝ կոմունիստներին, որոնք Հայաստանում վերակենդանացման խցիկ մտան եւ առ այսօր չեն կարողանում դուրս գալ այնտեղից:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի այդ գործը ողջամտության արգասիք էր, չնայած որ շատերին դուր չեկավ:

Ուրեմն, կեցցե Լեւոնը՝ այդ վճռական քայլի համար, այլապես մեր փոքրիկ Հայաստանը կենթարկվեր մի նոր փորձության. չէ՞ որ կոմունիստների տված «օգուտին» մենք արդեն քաջատեղյակ ենք:

3. Իսկ եթե Լեւոնի փոխարեն ընտրվի մեկ ուրի՞շը:

Այդ դեպքում կփոխվի ղեկավարման կուրսը՝ թեկուզ ծեփի համար, կսկսվեն նոր գիտափորձեր, որը կհանգեցնի նոր ցնցումների: Քանի որ ամեն մի նոր մարդ, կրկնում եմ, թեկուզ ծեփի համար, կկատարի հենց հակառակ բաներ, իսկ դա կազդի մեր արդեն իսկ առողջացող ազգային օրգանիզմի վրա:

Ուրեմն, թույլ տանք, որ այսօրվա նավավարը իրեն վստահված նավը հասցնի նավահանգիստ, որը, մեր կարծիքով, այնքան էլ հեռու չէ:

4. Հասարակության մի շարք ոչ կայուն եւ ոչ հեռատես խավերի մեջ մենք հաճախ ենք լսում զանգատներ ու բողոքներ այսօրվա կյանքի մասին, որոնք, ցավոք, վերագրվում են բացառապես նախագահին:

Մեր կարծիքով, ակնհայտ անիրավացիություն կա այստեղ: Քանի որ, նախագահը չունի կախարդական գավազան, որպեսզի հարվածի եւ կոմունիստների կողմից ժառանգություն թողած աղբանոցը մի հարվածով որակափոխի: Այդպիսի կերպով շրջադարձ լինում է միայն հեքիաթներում, իսկ կյանքը հեքիաթ չէ, այն էլ այնպիսի մի հասարակական կյանք, որի շենքը կառուցել են համայնավարները եւ հիմա այն քանդել ու նորը կառուցելը որոշակի ջանքեր ու ժամանակ է պահանջում, ինչպես եւ համբերատար ջանքեր:

Եվ ահա՝ այդ համբերատար ջանքերի խորքը թափանցելը գրեթե անհնարին է: Կան ծեւացողներ, կան անկեղծ նվիրյալներ, կան հուսալքվածներ, որոնք ջանում են իրենց տրված վստահությունը ծառայեցնել սեփական շահերին եւ այլն: Ու, ներթափանցել այդ խավերի խորքերը ու ջոկել նվիրյալներին՝ ծեւացողներից, խոստովանենք, որ շատ է դժվար: Մինչդեռ նոր կարգեր կերտելը պահանջում է նոր հոգեբանություն, իսկ սա իր հերթին դանդաղությամբ է վերափոխվում: Սա իր էությամբ կապվում է ամբողջական մի սերնդափոխության հետ, եւ, ահա, մի անհատը սրընթաց կատարել այդ ի վիճակի չէ:

Եվ թե ինչո՞ւ այս պարզ ճշմարտությունը շատերը, այդ թվում նույնիսկ որոշ մտավորականներ, չեն հասկանում, մեզ հասկանալի չէ: Բացահայտ դժգոհություններ կան լայն տարածում ստացած կաշառակերությունից: Բայց չէ՞ որ այսօրվա այդ գործի մասնագետներն այդ հատկանիշը ժառանգել են այնպիսի նախապատերից, ինչպիսիք են՝ Ռաշիդով, Ալիեւ, Շչերբանով եւ հարյուրավոր այլ համայնավարներ, որոնք հեքիաթային գումարներ են շորթել, իսկ կոպեկներ վերցնող անթիվ մարդկանց քշել ճամբարներ: Այդպիսին էր կոմունիստների բարոյականությունը, որը շատերը մոռանում են:

Եվ ահա, այս չարիքի համար մեղադրել մի մարդու՝ նախագահին, անխղճություն է: Դժբախտաբար կաշառակերի ճակատին գրված չէ... Այս չարիքի վերացումը կապված է երկար գործընթացի հետ եւ նախագահն ինքն էլ լրջորեն մտահոգված է դրա վերացման համար:

5. Ներկա նախագահը, անտարակույս, ունի ակնհայտ բարձր ինտելեկտուալ մակարդակ: Ունի գիտական-վերլուծական միտք, որը մարմնավորում է ստանում նրա հայեցի խոսքի մեջ: Նրա բառաստեղծման ճշգրիտ միտքն էլ զգալի է, որը նշանակում է լեզվի միջոցով ստեղծագործել, գործել: Սա արդեն ինքնին աչքառու է, որի ժամանակ արարվում, ծնվում են նոր, կենսունակ գաղափարներ: Դրանք են կյանքը մղում առաջ: Նախագահի բառերով ասած՝ սա «կառուցողական» գործընթաց է, որը բարձացման նոր շունչ է հաղորդում կյանքին:

6. Ես չեմ ծանրանալու արտաքին քաղաքականության նկատմամբ նրա անժխտելի հեռատեսության վրա: Կանխազգալ ապագան, նկատել այն կենսունակը, որն այսօր կարող է մահվան թվալ, իսկ վաղը խոշոր օգուտ բերել հայ ազգին, անժխտելի արժանիք է:

7. Համայնավարությանը, որը վերը նշած եւ բազմաթիվ այլ չարիքների աղբյուր էր, նախագահն այսօր համարձակորեն հակադրում է սեփականաշնորհման կուրսի արագացման գործընթացը, որը վերջ կդնի համայնավարական մտածողության հետ կապված կյանքի խեղվածքի առաջացմանը:

8. Բնական էկոլոգիայի եւ դրա հետ կապված նաեւ հասարակական էկոլոգիայի առողջացման հիմնահարցերը միշտ էլ նրա ուշադրության դաշտում են: Սա նույնպես մեծ արժանիք է:

9. Եւս մի արժանիք: Չմոռանանք, որ համայնավարների ժամանակ շուրջ 70 տարի աշխարհի հայությունը գրեթե երես էր թեքել մեզանից: Իսկ այսօր գրեթե ողջ սփյուռքը սատար է մեզ... Խոսել պե՞տք դարաբաղյան բազմաբարդ հարցի քայլ առ քայլ լուծումներ հայտնագործելու մասին:

10. Հայաստանի եւ Հայ առաքելական եկեղեցու նկատմամբ ունեցած դիրքորոշումը վերջապես փակեց մեր ժողովրդին՝ անհավատների հասարակություն ստեղծելու արատավոր ուղին:

11. Եվ վերջապես, նախագահը, որպես մարդ, մեր կողմից ընկալվում է որպես զուսպ, հավասարակշռված, լրջախոհ, խելամիտ ու ընչաքաղցությունից հեռու, ազնիվ անհատականություն, հատկանիշներ՝ որոնց համար ներդաշնակությունը լրացնում է նրա կերպարը որպես ղեկավարի:

Այս եւ բազմաթիվ այլ (ասվող եւ չասվող) արժանիքները, իմ կարծիքով, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին անհամեմատ վեր են բարձրացնում մյուս թեկնածուներից, եւ ես կարծում եմ, նա կընտրվի մեկ տուրով:

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱԼՍՏՅԱՆ,
Արցախի պետհամալսարանի մանկավարժության եւ հոգեբանության ամբիոնի դոցենտ, հոգեբան

ԱԶԳ

միջազգային

ՄՈՍԿՎԱ

Հանցագործների հետ կապված սկանդալը հասնում է Ելցինի ներքին օղակին

Բորիս Ֆյոդորով անունով մարդու պատմությունը, ինչպես լուսաբանվել է ռուսական մամուլում, առաջին հայացքից կարող է մոսկովյան ձեռներեց հանցագործի կյանքից մի օր թվալ' մահափորձ, խմբավորումների պայքար, լոբբիներ եւ բազմամիլիոն դոլարանոց գործարքներ:

Տարբերությունն այն է, որ Ֆյոդորովը, որն այժմ պառկած է հիվանդանոցում, խաղարկական նյութերում կապակցվել է Ելցինի ամենամոտիկ խորհրդականների, այդ թվում նրա թենիսի մարզական խաղընկերոջ հետ: Դրա հետեւանքով առաջացած սկանդալը Մոսկվայի վրա մեծ ուշադրություն սեւեռեց, վարկաբեկելով Ելցինի ներքին օղակի խմբը, որը համարվում էր «նվիրված եւ սառնարյուն»:

«Բոլորն էլ հասկանում են, որ այդ մարդիկ մահացու վտանգավոր են», ասում է լրագրող Ալեքսանդր Մինկինը: Իմ ընկերներն այլեւս ինձ «բարեւ» չեն ասում, այլ «ոհո, դեռ քեզ չե՞ն սպանել»: 50-ամյա Մինկինը սկանդալը բացահայտեց անցած ամիս, երբ հատվածներ տպագրեց ձայնագրված մի խոսակցությունից, որտեղ Ֆյոդորովը մի՞ քանի բարձրաստիճան պաշտոնյաների մեղադրում է կաշառակերության մեջ: Մինկինը հայտնի բացահայտումների սիրահար է, եւ արդեն անհայտների կողմից երկու հարձակումներ է վերապրել, որոնք կապված են եղել նրա հրապարակումների հետ: Սակայն նրա նախկին գործերից ոչ մեկը չի համեմատվի այն աղմուկի հետ, որը բարձրացրեց Ֆյոդորովի թեման:

Մինչեւ վերջերս 36-ամյա Ֆյոդորովը կառավարական Ազգային սպորտային հիմնադրամի նախագահն էր, նրա դերն էր թենիսի մրցումներ եւ այլ ֆինանսական միջոցառումներ կազմակերպելը, սակայն նրա գործունեությունը չէր սահմանափակվում սպորտով:

Հիմնադրամին Ելցինը 1993-ին շնորհել էր հատուկ կարգավիճակ, եւ այդպիսով նա հարստանում էր առանց հարկային վճարումների օղի ու ծխախոտ ներմուծելով: Այդ օժանդակությունը, որը հետ է վերցվել անցած տարի, կառավարության վրա նստել է չգանձված հարկերի տեսքով ամսական մինչեւ 200 մլն դոլարի եկամտի կորուստ:

Մինկինի նկարագրած ձայնագրված խոսակցությունը, ենթադրվում է, տեղի է ունեցել Բորիս Բերեզովսկու մոսկովյան շքեղ գրասենյակներից մեկում: Վերջինս հայտնի բիզնեսմեն է, Ելցինի ֆինանսական օժանդակողներից մեկը, եւ սերտ կապեր ունի Կրեմլի բարեփոխիչների հետ:

Դեռ պարզ չէ, թե ով է ձայնագրել ժապավենը: Մինկինի տպագրած պատճենների ճշգրտությունն անհնար է վավերացնել, իսկ Ելցինի մոտիկ մարդիկ, որոնց անուններն այնտեղ նշված են, ժխտում են Ֆյոդորովի բոլոր պնդումները:

Ձայնագրության մեջ, ըստ ներկայացված հատվածների, Ֆյոդորովը տալիս է պայմանագրության, կաշառակերության եւ սպառնալիքների այն սպառնացող դեպքերը, որտեղ ներգրավել է ոչ միայն սպորտի նախարար Շամիլ Տարպիշչեւը, այլեւ գեներալ-լեյտենանտ Ալեքսանդր Կորժակովը, որ նախկինում ՊԱԾ-ի պետ, իսկ մինչեւ ընտրությունների ավարտը Կրեմլի անվտանգության ծառայության պետն էր եւ Ելցինի ամենամտերիմ օգնականը:

Ըստ Մինկինի, Ֆյոդորովն ասում է, որ Տարպիշչեւն ստիպել է իրեն Սպորտային հիմնադրամից կանխիկ մեծ գումարներ հանել, ակնհայտորեն' դրանք Ելցինի ընտրության երկրորդ փուլին անօրինականորեն աջակցելու նպատակով: Հոդվածում, որն անցյալ ամիս լույս է տեսել «Նովայա եժեդնեւնայա գազետա» լրագրում, նշվում է միայն Ֆյոդորովի անունը, իսկ մնացած գործող անձինք նկարագրվում են հետեւյալ ձեւով. «կին», որը, ըստ նրանց կարծիքով, Ելցինի դուստր Տատյանան է, «գործարար», որն անկասկած Բերեզովսկին է, եւ «թղթակից», որն էլ, ենթադրվում է, լինելու է Ելցինի երկու կենսագրությունների հեղինակ Վալենտին Յումաշեւը:

Հավանական է, որ բոլորն էլ բոլոր կերպով են արժագանքել միջադեպերին: Տարպիշչեւն այն անվանել է «խելագարի զառանցանք», իսկ Կորժակովն ասել է, որ դա երկարատեւ ծաղրական պայքարի մի արտահայտություն է, որն իր դեմ տարվում է Կրեմլում Բերեզովսկու կողմից: Սակայն Ֆյոդորովը պնդում է, որ չի իմացել իրեն ձայնագրելու մասին:

Այս խոսակցությունից հետո նրա մեքենան խուզարկվում է ոստիկանների կողմից, որի մեջ նրանք 4,5 գրամ կոկաին են գտնում, սակայն թմրադեղերի պահպանման մեղադրանքները չհարուցվեցին Ֆյոդորովի դեմ այն կասկածների պատճառով, որ դա կարող էր ոստիկանության կողմից սարքված լինել: Ինչեւէ, Ֆյոդորովն անմիջապես պաշտոնանկ արվեց եւ փոխարինվեց Կորժակովի մի օգնականով: Դրանից հետո, հունիսի 18-ի երեկոյան, Մոսկվայի կենտրոնական փողոցներից մեկում, կեսգիշերին մոտ, հրազենով զինված մի անհայտ մարդ մոտիկից կրակում է Ֆյոդորովի ստամոքսին, նրան հասցնում դանակի 9 հարված եւ արյան լճակի մեջ թողնելով փախչում իրեն սպասող մեքենայով: Տուժածին տեղափոխում են Արեւմտյան Եվրոպայի մի հիվանդանոց, որտեղ նա արդեն մի քանի հարցազրույցներ է տվել ռուս լրագրողներին: Ֆյոդորովը համոզված է, որ իր վրա հարձակումը եւ ձերբակալությունը ծրագրվել է Տարպիշչեւի, Կորժակովի եւ Բարսուկովի կողմից, որոնք ուզում էին անձն գնով իրենից ազատվել: «Ես լրիվին հասանելի անձ էի նրանց համար, ասել է նա «Կոմսոմոլսկայա պրավդային», եւ բավական էր, որ նրանք ինձ հետ խոսեին ու խնդրեին, որ ես մի 5 ամսով գնայի արտասահմանում սովորելու, առանց Ռուսաստանում հայտնվելու»: Նա նաեւ կրկնեց իր պնդումը Մինկինի հասցեին, որը տպագրել էր իր «անձնական խոսակցությունը»: «Ես պատվովս եմ երդվում, որ կջարդեմ նրա մռութը», ասում է Ֆյոդորովը:

«ՀԵՐԱԼԴ ԹՐԻԲՅՈՒՆ»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանում «Կոկան» հաղթե՞ց «Պեպսիին»

«Կոկա-կոլա» ընկերությունը երկուշաբթի օրը հայտարարեց, թե Ռուսաստանի զովացուցիչ ըմպելիների շուկայում ինքը դարձել է անվիճելի առաջատար' գերազանցելով իր մրցակից «Պեպսի-կոլային»: Ընկերությունը պնդում է, որ իրեն է պատկանում Ռուսաստանում վաճառվող զովացուցիչ ըմպելիների շուրջ 20 տոկոսը: Վերջին մի քանի տարում «Կոկա-կոլան» Ռուսաստանում արդեն ներդրել է կես միլիարդ դոլար եւ մինչեւ 97 թվականի վերջը ծրագրում է եւս 100 միլիոն դոլարի ներդրում: «Պեպսի-կոլան» վիճարկեց մրցակցի պնդումը, սակայն առեւտրի ընդհանուր ծավալի մասին որեւիցե թվային տվյալ չներկայացրեց:

Կիեւ. Գրիվնան կփոխարինի կարբովանեցին

26 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ուկրաինական նոր դրամական միավորը' գրիվնան, շրջանառության մեջ կմտցվի սեպտեմբերի 2-ից: Ուկրաինայի ազգային դրամատան ղեկավար Յուշչենկոն հայտնեց, որ գրիվնան կփոխարինի երկրի այժմյան դրամական միավորին' կարբովանեցին: Ուկրաինայի քաղաքացիները 2 շաբաթվա ընթացքում մինչեւ սեպտեմբերի 16-ը հնարավորություն կունենան կարբովանեցները փոխանակել գրիվնաներով: Մեկ գրիվնան, ըստ երեւույթին 100 հազար կարբովանեց կարժենա: Կիեւում 1 ամերիկյան դոլարն անցած շաբաթվա վերջում 177.100 կարբովանեց արժեր:

Մաֆիան ռուս կանանց է տանում Հոլանդիա

26 ՕԳՈՍՏՈՍ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Գերմանիայի ոստիկանությունը ձերբակալեց մի 33-ամյա ռուսաստանցու, որին Հոլանդիան երկու տարի փորձում էր կալանքի տակ առնել: Ըստ Հոլանդիայի իրավապահ մարմինների, այդ ռուսաստանցին գլխավորում էր մի ավազակախումբ, որը Հոլանդիա է փոխադրում ռուս կանանց եւ ստիպում նրանց զբաղվել պոռնկությամբ:

Ճապոնական անսասան պագոդաների դեռեւս չլուծված գաղտնիքը

Պագոդա բառացի նշանակում է «գանձերի աշտարակ»: Սովորաբար հնգահարկ կամ բազմահարկ հատակագծով պագոդան կառուցվել է փայտից, քարից եւ մետաղից: Որպես բուդդայական պաշտամունքային կառույցի տիպ այն կազմավորվել է մ. թ. առաջին դարերում Չինաստանում: Տեսակայում դրա կառուցումը (նաեւ ոչ որպես սրբազան վայր) տարածվել է Վիետնամում, Կորեայում եւ Ճապոնիայում: Ճապոնացի մասնագետների հնուց ձեռքերի շնորհիվ պագոդաները ստացել են յուրահատուկ դիմագծություն, մեծապես տարբերվելով Չինաստանում եւ Կորեայում գտնվող իրենց նմանակներից: Թե ինչքանով են նրանք տարբերվում դրանցից մեր ընթերցողները կիմանան կարդալով Look Japan ճապոնական ամսագրում տպագրված Կիոտո Սեյկա համալսարանի պրոֆեսոր Ացուշի Ուեդայի հոդվածից վերցված հետեւյալ տեղեկությունները, որոնք ներկայացնում ենք քաղվածաբար:

Ճապոնի[illegible] այս գոյություն[illegible] փայտյա հինգ հարկանի պագոդան գտնվում է Նարա վարչական կենտրոնի (պրեֆեկտուրա) Հորյուձի տաճարի շրջակայքում: Ճապոնացիները միշտ էլ հավատացել են, որ իրենց պագոդաները անխախտելի են աշխարհում: Այդ մասին առաջին գրավոր նշումը կատարել է Տոկիոյի կայսերական համալսարանի Մեյձիի ժամանակաշրջանի (1868-1912) պրոֆեսոր, սեյսմոլոգ Ֆուսակիչի Օմորին: 1921 թվին վեց պագոդաների վրա կատարված փորձերից հետո նա եկել է այն եզրակացության, որ «ոչ մի երկրաշարժ այնքան ուժեղ չի կարող լինել, որ տապալի հինգ հարկանի պագոդան»: Նրա այս դիրքորոշման ճշմարտացիությունը հաստատվել է երկու տարի անց, երբ տեղի է ունեցել Կանտոյի մեծ երկրաշարժը, որը գետնին է հավասարեցրել Տոկիոյի տարածաշրջանի մեծ մասում բոլոր շենքերն ի բացառություն պագոդաների, որոնք անսասան են մնացել: Ավելին ուշ, անցյալ տարի կրկին դա հաստատվեց, երբ Հիոգո վարչական կենտրոնի 15 երեք հարկանի պագոդաները (հինգը Կոբեում, մեկը Տակարազուկայում) անսասան մնացին Հանշին-Ավաձիի մեծ երկրաշարժի ընթացքում:

Պագոդաների դիմացկունությունը երկար ժամանակ գաղտնիք էր մնացել: 19-րդ դարի վերջում հրատարակված «Հինգ հարկանի պագոդան» նովելի հեղինակ Ռոհան Կյոդան պատմում է Տոկուգավա ժամանակաշրջանի (1603-1867) երկու ատաղձագործների միջեւ տեղի ունեցած յուրօրինակ մրցույթի մասին, որոնք հանձն էին առել կառուցել Տեննոձի տաճարի պագոդան Յանակա Էդոյում (ներկայիս Տոկիո):

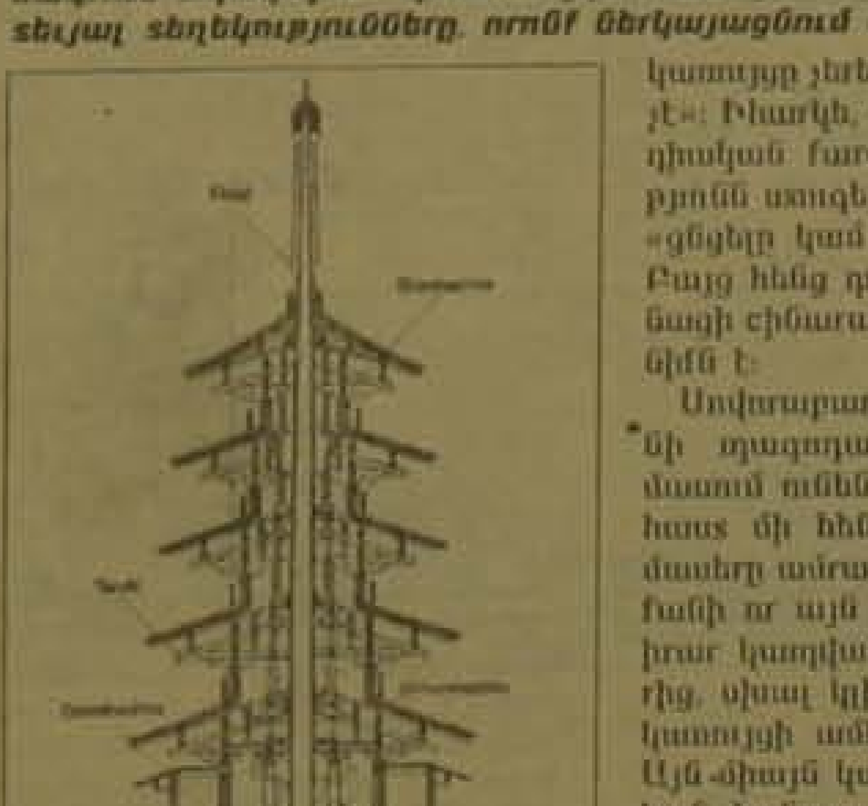

Դրսում պագոդայի երերալը քամու ժամանակ նա նմանեցրել էր ծառերի շարժվելուն քամու ժամանակ:

«Ինչո՞ւ է, որ պագոդաները երերում են, բայց չեն խորտակվում» հարցի պատասխանը ճապոնացիները փորձում են գտնել հինգ հարցի մեջ: Նրանք պնդում են, որ հենց երերալն էլ խորտակման առաջն է առնում: Մասնագետ ճարտարապետ Յոսինկազու Նիշիոկան, որը 1980 թվին վերահսկել է Յակուշիձի տաճարի արեւմտյան պագոդայի վերականգնողական աշխատանքները, բացատրում է այսպես. «Երբ կառույցը չի երերա, ուրեմն բանն ավարտ չէ»: Իհարկե, աներեւակայելի է արդիական համաշեն շենքերի ամրությունն ստուգել նրանց «ցնցելու կամ թափ տալու» ձեւով: Բայց հենց դրանում էլ, ըստ ճապոնացի շինարարների, ամբողջ գաղտնիքն է:

Սովորաբար, բոլոր հինգ հարկանի պագոդաները կենտրոնական մասում ունեն շինբաշիրա կոչված հաստ մի հենասյուն: Բոլոր մյուս մասերը ամրացվում են դրան: Բայց քանի որ այն բաղկացած է լինում իրար կապված մի քանի գերաններից, սխալ կլինի ենթադրել, որ դա կառույցի ամենակարեւոր մասն է: Այն միայն կարող է պահել սիմվոլական ծանրություն: Ուստի պետք է նշել, որ պագոդան պահում են շիհենբաշիրա կոչվող ներքին չորս եւ գավարաշիրա կոչվող արտաքին տասներկու սյուները, բայց հաշվի առնելով, որ կառույցը տանիքի նման, գնալով նեղանում է, քանի բարձրանում է վերեւ, այդ սյուները չեն կարող մեկ ընդհանուր ուղղահայաց գծով բարձրանալ: Դրանք կարճ են եւ յուրաքանչյուր հարկում մի փոքր ավելի ներս են տեղադրվում: Այդպիսով նրանք կարող են պահել միայն իրենց վերեւի մակերեսի, եւ ոչ թե ամբողջ կառույցի ծանրությունը: Սովորաբար, դրանք «նստում են» հենարանի վրա, որն իր ներքին ներքեւի առաստաղի լաստահենի սառակի վրա է հենվում:

Ամբողջ հատակը հատակագծի ձեւ ունի եւ գլխարկի նման հագնում է ցածում գտնվող սառակի գլխին: Այլ խոսքերով, հինգհարկանի պագոդան ներկայանում է «մեկը մյուսի վրա հագնող գլխարկների շարան է»: Ամբողջ կառույցի շարժունակությունն էլ ապահովվում է նրա դիմացկունությունը: Չինականների հետ համեմատած ճապոնական պագոդաների քիվերը ավելի երկար են: Չինականները շինբաշիրա չունեն կենտրոնական մասում: Կորեականները, թեեւ ունեն այդ սյուները, բայց զուրկ են երկարաթեւ տանիքների [illegible] կառուցվածքային սկզբունքից, որով էլ առանձնանում են ճապոնական պագոդաները: «Երկինքներ այդ տանիքների նման, իրենց թեւերը փռած ու ներքեւ կարող են թափահարել հավասարակշռություն պահպանելու համար: Ավելին, յուրաքանչյուր հարկ այնպես է կառուցված, որ անկախ մյուսից կարող է երերալ, ընդ որում նաեւ մեկը մյուսին հակառակ ուղղությամբ: Նիշիոկան, որը մի անգամ երկրաշարժի ժամանակ կանգնել է Հորյուձի տաճարի պագոդայի տակ, պատմել է, թե «երբ ներքեւի հարկը ձախ է թեքվում, վերեւինը թեքվում է աջ, հաջորդը դարձյալ ձախ եւ այսպես շարունակ, կարծես ամբողջ շենքը օձապար լինի»:

Պագոդաների շինարարական գաղտնիքն այսօր էլ չի բացահայտված: Ուղղահայաց սյան' շինբաշիրայի գոյությունը (որը երբեմն գետնի տակ երեք մետր խորություն է հասնում) ու նրա հնագույն կրոնական նշանակությունը: Այն ոչ միայն կառույցի, այլեւ հավատի կենտրոնական մասն է, ըստ սինտո կրոնի: Երկրի վրա ամենահին [illegible] Ջոմոն մշակույթի ժամանակաշրջանի (մ. թ. ա. 10 000-300) [illegible] պագոդաների [illegible] կառույցի [illegible] Չինական [illegible] «սուրբ» սյունը:

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Բոլոր գործիքները լարված են եղել: Չեմ ասում, թե փայտյա գործիքներ ունենք, բայց այդպիսի բան չի եղել: Գործիքները համապատասխանում են որոշակի մակարդակի:

– Գո՞հ եք այս տարվա ընդունելության քննություններից:

– Այո: Ընդունեցինք տաղանդավոր երեխաների: Այս մասնագիտությունները, որ նախկինում չունեինք, այս տարի համալրեցինք: Հիմնականում փողային գործիքները՝ փոխարենների արտասահման են գնացել:

Մեզ մոտ ովե՞ր մնացին դասավանդելու:

– Ջութակի դասարաններ ունենք: Կարող եմ ավելացնել, որ երևանյան ջութակի դպրոցի դասարանների ավանդույթները պահպանել ենք: Որոշ մարդիկ գնացել են, բայց մնացողներն էլ ուժեղ գործիքներ դասավանդում են: Նրանք կարող են դասավանդել և կմնան, ու այդ մասնագիտությունը զարգանալու և մեծ առաջադեմ ունենա:

– Ստանում ենք լավ տաղանդավոր մասնագետներ: Մեր դպրոցական ծրագրի վրա դնենք լարային գործիքների ջութակ, ալտ, թավջութակ, նաև կոնտրաբաս մասնագիտությունը: Սա նաև ֆինանսական մեծ աջակցություն պետք է, մանավանդ կոնսերվատորիայի համար: Կոնսերվատորիան կստանա իր տեղերը: Ամեն տարի 1-2 գործիք կունենանք, որ հետագայում կդառնա մեր հարստությունը:

Նոր համալրումներ կոնսերվատորիայում

Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիա դիմած ուսանողուհիներից մեկը քննությունից դուրս եկավ ու դժգոհեց՝ դասավանդողները չէին լսել: Ինչպե՞ս միշտ լավ նվագեմ, չեն մտածում: Ընդունելության քննություններն ավարտվել են, և ես կոնսերվատորիայի ռեկտոր Արմեն Սմբատյանի հետ մեր զրույցը հենց այդտեղից սկսեցի:

հորդ, ընկեր, նաև սովոր: Այս տարի ունենք սիմֆոնիկ նվագախմբի բոլոր գործիքները: Իսկ ստուդենտներից կազմավորեցինք նվագախումբ: Հոկտեմբերի 10-15-ը նշելու ենք կոնսերվատորիայի 75-ամյակը, և մեր ուսանողներից կազմված կամերային և սիմֆոնիկ նվագախմբերը կներկայանան:

– Նվագախմբերը մակարդակով պատրա՞ստ են:

– Կարող են մեծ բեմ դուրս գալ: Սա կոնսերվատորիայի ուսումնական ծրագրի մեջ է մտնում: Հիմնականում առաջին, երկրորդ, երրորդ կուրսի ուսանողներ կլինեն: Բարձր կուրսեցիները, բարեբախտաբար թե դժբախտաբար, արդեն աշխատում են տարբեր սիմֆոնիկ նվագախմբերում: Վստահեցնում եմ՝ մեր նվագախմբերը շատ շուտով կարող են մրցել արտերկրի սիմֆոնիկ նվագախմբերի հետ:

– Առանձին կոնսերվատորիայում ուսանողները լարային գործիքների վարպետի մասնագիտացում կստանան: Քանի՞ հոգի են սովորելու:

– Այս տարի կընդունենք հինգ ուսանող տարբեր կուրսերից, որոնք հիմնական մասնագիտություն կունենան: Կարծում եմ՝ ցանկացողներ կլինեն:

– Նախկինում Մեծ բարեր չէին գնում, որ այդ մասնագիտացումը ձևով բերեին: Դրա անհրաժեշտությունն էլ չի լինի, քանի որ Մեծ բարեր ունենք ու էլ դժգոհում են, թե վարպետները տեղյակ չեն:

– Որոնք տեղյակ եք, Հայաստանում չորս վարպետ միջազգային ճանաչում ունի, որոնցից երկուսը՝ Մարտին և Սամվել Երիցյաններն են միայն այստեղ:

– Ճիշտ է, բայց ունենք երիտասարդ վարպետներ, որոնց անունը թեև հայտնի չէ, բայց որոնք լավ գործիք են պատրաստում: Իսկ երկու վարպետի ավելացումը արդեն հարստություն է:

– Այսօր պատրաստվող մասնագետները երբևիցե կարո՞ղ են ստանալ Սերտիֆիկատ: Գիտականի՞ կամ խաղային ըստ մասնագետների գործերը: Մասնագետ առանց դրա չեն գտնում:

– Ճիշտ եք ասում: Մեր վարպետներին ինչպես փորձ ունեն, կհասցնեն երիտասարդներին: Իսկ մենք պայմանավորվել ենք ԱՄՆ-ում միջազգային ճանաչում ունեցող ջութակի մի վարպետի հետ (նա էլ է, դժբախտաբար ազգանունը չեմ հիշում): Նա այցելում է Հայաստան գալ ամեն, իր հետ նյութեր, գործեր կբերի, մեզ մոտ 2-3 ամիս կմնա, բաց դասեր կանցկացնի և կաշխատի երիտասարդների հետ:

– Այսինքն՝ նորից գործերի և ժամանցի՞ միջոցով...

– Եվ կենդանի մարդու միջոցով, որը գործնական օգնում է ունենալ գործի հետ: Երբ սովորը վերջում խոստումնալից ուսանողներ ունենք, հնարավորություն կստեղծենք նրանց Իտալիա, ԱՄՆ, Գերմանիա ուղարկել, որ ստանան ուսումնասի

– Յուրաքանչյուր երիտասարդ կատարող ուզում է իր գործը ձայնագրված տեսնել: Ձայնագրվելը բավական արժե, իսկ ուսանողները բավարար միջոցներ չունեն: Կոնսերվատորիան ինչպե՞ս միջոց լուծել այդ խնդիրը:

– Իսկապես, դա մեծ խնդիր է: Դրա մասին մտածել ենք, այսօր Երևանի Կոմիտասի կոնսերվատորիայում արդեն ստեղծել ենք մի ստուդիա: Աշխատանքները շուտ կավարտվեն, և հնարավորություն կունենանք ամենատաղանդավոր ուսանողներին մեկ մոտ ձայնագրել կոնսերվատորիայի հաշվին: Ձայնագրելու ենք, այսպես ասած, «մաստեր կասետը», իսկ լազերային սկավառակներ տպելու համար սկսել ենք համագործակցել խոշոր ֆիրմաների ներկայացուցիչների հետ Մոսկվայի միջոցով: Ինձ ներս չեմ կարող ասել: Շատ բանից է՝ «Սոնի», «Պանասոնիկ», նաև այլ գերմանական ֆիրմաներ շահագրգռված են: Հոկտեմբերին նրանց միջև ներկայացնենք փորձնական ձայնագրությունները, որից հետո պայմանը կստանանք: Ի դեպ, ձայնագրելու ենք ոչ միայն մեր ստեղծագործությունը: Շատ պայմանների կկատարենք ճանաչված կամ ջութակահարների ստեղծագործությունները: Այսօր նվագախմբի վարձերը արտասահմանում շատ բարձր է: Քանի դեռ մեր աշխատանքն այդքան բարձր չի գնահատվում, շատ արտասահմանցիներ հետաքրքրված են և գին գնում մեզ նաև երաժշտության կոլեկտիվին:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՀԱՆՆԵՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայ լուսանկարիչների 2 աշխատանք «Իրան-ֆոտոբիենալե» ալբոմում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Վերջերս Թեհրանի ժամանակակից արվեստի թանգարանում բացված իրանական 7-րդ ֆոտոբիենալեին իրենց սև-սպիտակ 44 լուսանկարներով մասնակցում էին հայաստանցի 8 լուսանկարիչներ: Նրանցից երկուսի՝ Գերման Ավագյանի և Վռամ Հակոբյանի երկու աշխատանքները միջազգային ժյուրիի կողմից ընտրված այլ աշխատանքների հետ կզետեղվեն ցուցահանդեսին նվիրված «Իրան-ֆոտոբիենալե» ալբոմում: Ըստ ՀՀ արտգործնախարարության մամուլի և հասարակայնության հետ կապերի ծառայության տեղեկատվության, միջազգային համբավ ունեցող այս ցուցահանդեսում ներկայացվել են աշխարհի 58 երկրների 1352 լուսանկարիչների 7000 գունավոր և սև-սպիտակ լուսանկարներ:

«Այգում» կցուցադրվեն դիզայներների նկարները

1992-ից գործող «Այգ» պատկերասրահը, որը նախկինում տարբեր նկարիչների (Էլիբեկյաններ, Ռուբեն Աբովյան, Մարտին Պետրոսյան և այլք) է ներկայացրել, վերաբացումից հետո անհատական 3 ցուցահանդեսներ է կազմակերպել: Մեկ-երկու օրից «Այգի» սրահներից կհավաքվեն Նանա (Նունուֆար) Մինասյանի գունավոր գծանկարները («Ազգն» անդրադարձել է այդ ցուցահանդեսին), իսկ պատերին կհայտնվեն դիզայներների միության անդամների գեղանկարներն ու գրաֆիկան: «Այգի» տնօրեն Էդվարդ Սաղոյանը հայտնեց, որ առաջիկայում նպատակադրվել է խմբակային մեկ ուրիշ ցուցահանդես էլ կազմակերպել՝ Ղարաբաղի նկարիչների:

Վախճանվեց դիրիժոր Ռաֆայել Կուբելիկը

Եվրոպայի և Միացյալ Նահանգների մի շարք առաջնակարգ նվագախմբերի չեխ դիրիժոր Ռաֆայել Կուբելիկը երկարատև հիվանդությունից հետո վախճանվել է օգոստոսի 11-ին Լյուցեռնում (Շվեյցարիա), ուր բնակվում էր վերջին տարիներին:

Չեխ հայտնի ջութակահար Յան Կուբելիկի որդին ծնվել էր 1914 թվին: Պրահայի կոնսերվատորիան ավարտելուց հետո, նա առաջին անգամ քսաներկու տարեկան հասակում ղեկավարում է չեխական ֆիլհարմոնիկը: Երեք տարի Բռնոյի օպերային թատրոնի տնօրինությունն ստանձնելուց հետո, 1941-ին նա դառնում է չեխական ֆիլհարմոնիկի գլխավոր դիրիժորը: Բայց նախ գերմանացիների, ապա նաև կոմունիստների հանդեպ ցուցաբերած անհանդուրժողականության պատճառով [illegible]: 1950-53 թվերին ղեկավարել է Չիկագոյի սիմֆոնիկը, 1955-58-ին Լոնդոնի Արքայական օպերան, իսկ 1961-ից 1979-ը Մյունխենի բավարական ռադիոյի նվագախումբը:

Քառասուն տարի վտարանդի լինելուց հետո, Կուբելիկը Չեխիա է վերադարձել 1990 թվին՝ ղեկավարելու ֆիլհարմոնիկը Պրահայի Հին բերդի հրապարակում կազմակերպված հիշատակի համերգի ժամանակ: Նա հեղինակ է՝ մի քանի օպերաների և բազմաթիվ այլ երաժշտական ստեղծագործությունների:

Հ. Ծ.

Այսպիսի երջանիկ օրեր

Թե ինչու է Ռիչարդ Կորլիսը Նյու Յորքում Դուբլինի Գեյթ թատրոնի ենթադրյալից հաջողությունն ու Սեմյուել Բեքեթի նշանակային անհրաժեշտությունը ենթադրում այս վերնագրի ներքո, պարզ կդառնա վերջում: Մի խոսքով, այսպիսի երջանիկ օրեր թատրոնում...

Նրանք ներկայացնում են բեմում առաջային պայծառ գույներ կամ բեքեթյան հիմնական սևը: Նրանք ծիծաղում ու համբուրվում, բայց չեն համոզվում հաջող: Նույնիսկ Սեմյուել Բեքեթը՝ իռլանդացի դրամատուրգը, որ ծնվել է Ակվոգ ուրբաթ, և որի լավագույն արտիստական փառքը «հնարավոր չաքի ծախողումն» էր, կարող էր ուրախանալ այս պաստառակալի հաջողությամբ:

Բեքեթը, եթե կենդանի լիներ, այժմ 90 տարեկան կլիներ: Նա մահացել է 1989-ին, 83 տարեկանում: Նրա հոգու գերժամանակակից բարգավաճությունն անցյալ շաբաթ ավարտվեց Նյու Յորքի Լինքոլն կենտրոնում. Դուբլինի Գեյթ թատրոնն այստեղ էր բերել Բեքեթի բոլոր 19 պիեսների բեմադրությունները՝ «Գոդոյին սպասելիս» (համեմատ պիեսից մինչև «Վերջնախաղն» ու «Երջանիկ օրերը» և 40 վայրկյան տևող «Շնչառությունը» (13 այլ կտոր ներկայացվում է ռադիոյի և հեռուստատեսության համար):

Նոբելյան մրցանակակիր անհաղորդելիության դեմ պայքարողն էր իրեն մեկնաբանելիս, սակայն այժմ բավական երջանիկ են այդ անձինք: Նա մոտ 150 գրքի ուսումնասիրման առիթ է դարձել: Միայն մի համալսարանում ու ոչ միայն մի ուսումնասիրություն, որը կոչվում է «Սեմյուել Բեքեթի հոտերը», և վերջերս հրատարակված «Չորս ջին Բեքեթի հետ և նրա մասին» գիրքը: Մեծ ճառայինները նրա երկու կենսագրականներն են: Մեկը Ջեյմս Նոուլսոնի «Բեքեթի աշխատանքը 1906-1946 թվերին» գիրքն է, որը պատմում է գրողի դժվար տարիների մասին: Մյուս կենսագրականը կոչվում է «Միջոցից հեռու», որ հեղինակել է Բեքեթի անձնական Ջեյմս Նոուլսոնը, և որը լույս կտեսնի հաջորդ տարի Բրիտանիայում ու Հյուսիսային Ամերիկայում:

Բեքեթը ծնվել է Դուբլինի մոտակայքում, իռլանդական բողոքական ընտանիքում: Որոշ գրող, նա ինքնատիպ էր: Ռոբինս, օրինակ, Ռոլինի

վերջին բառն արտահայտում է Ջոյսի աշխատակիցը՝ «Այո, ես ասացի այո, ես այո կանեմ»: Բեքեթի մանիֆեստը կարելի է գտնել նրա «Տեքստեր ոչնչի համար» գրքում. «Ախր, երբ ոչ-ը բավարարվեր այո-ի կոկորդը կտրելով և երբեք չլսեր իր սեփականը...»:

Նա մտել է նաև հակադրվեր Ջոյսին կյանքի մնացյալ մասը Ֆրանսիայում ապրելու համար: Սակայն հետագայում նրա սուն էր գնում միայն նրա ընտանիքին, հակառակ մոր ստանալու համար, չնայած Պարկինսոնի հիվանդություն ուներ, երբ 1948-ին Մայրը եկավ նրա մահվան մահճի մոտ և տեսավ ցավով լի աչքերը. «Սրանք այն աչքերն են, որոնք, կարծում եմ, առաջին անգամ խմբառեցի ձեռքս», գրել է իր ընկերոջը: Նամակը վկայաբերում է Նոուլսոնը. «Ես ուրիշ աչքեր տեսնելու կարիք չունեմ»:

Պատերազմի ժամանակ Բեքեթը միացավ դիմադրողական մի խմբի: Նրա առաջին գործը եղավ կոդավորված տեղեկներ ուղարկելը: Որպես կարող ենք ասել, թե Բեքեթը նույն արել է իր ստեղծագործություններում: Հետագայում նա ծածկագրում էր այն գծերը, որոնք մեծ է Գերմանիա ուղարկելիս:

...40-ականների վերջին նա ֆրանսերեն մի քանի պատմվածք գրեց, որոնք նրան այժմ էլ մեծ ճանաչում ու համբավ բերեցին: Սակայն 1949-ին գրեց պիես և անվանեց «Գոդոյին սպասելիս»: Դա բացառիկ թատերական այն գործն էր, ոչ-կլասիկ բեմ հեռուստատեսության բառով: Վլադիմիրն ու Էստրագոնը երկու շրջմոլիկ դերասան՝ պատմություն առաջին գործողությունը անցկացնում են սպասելով մեկին: Ինչպես Էստրագոնն

է նկատում սպասելով երբեք չժամանող Գոդոյին: Երկրորդ գործողությունը նրանք անցկացնում են նույն բանն անելով: Սակայն ինչպես պատմական Թոմ Բիշոփն է նկատում, «նույն բանը երկու անգամ չի կատարվում»: Պիեսներ կրկնվում անցյալ չունեն, բեմը դառնում է, միայն մի ծառ կա, որ հրաշքով թե հեքիաթով, ընդմիջման ընթացքում ծաղկում է:

1953 թ. պրեմիերայից ի վեր, Գոդոն ներխուժել է բեմական երևակայության սփյուռքները: Բեմում կատարվող իրադարձությունները կրճատելով ու հասցնելով սակայն, Բեքեթն ընդարձակում է հնարավորի հորիզոնները: Եվ նա այդ անում է բեմի ծեսով: Մյուզիքլների ու համր կինոյի կոմեդիաների գիտակ Բեքեթը Գոդոյի բաղկացուցիչ մասերը վերածում է հնչյունային ձայնի պատկերի: Դերասանները դառնում են, զինվորների պես գլխարկների հետ կապված ակնարկ դերասանի մեջ բեմում: Վլադիմիրն ու Էստրագոնը գիտեն իրենց իրավիճակի անհեթեթությունը:

Սակայն սատանայի Գոդոն Բրոդվեյում հաջողություն ունեցավ: Բրոդվեյի բեմադրությանը շատ հայտնի դերասաններ են մասնակցել, այդ թվում Բասթեր Կիթոնն ու Մարտին Բրանդոն: 60-ականներին Մայք Նիքոլսը ցանկացավ Գոդոյի հիման վրա ֆիլմ նկարահանել իրականում: Բեքեթը մերժեց՝ դրա փոխարեն առաջարկելով սցենար գրել նույն համար: Ոչ ամենքը հետո այս անգամ Կիթոնն էր:

Իսկ ո՞վ է Բեքեթի հետ կապված: Ինչո՞ւ այնպես մեկին [illegible]

թատրոնը նրան ավելի լավ էր ճանաչում, քան արձակը: Եթե մտել է լռություն, իսկ թատրոնը կարելի է պարզապես զբաղեցնել դատարկության ու լռության մեջ: Պատահաբար, իր պիեսները նա անձնավորում է հեշտորոշելի կերպարներով, օրինակ, «Գործողություն առանց խոսքի» և «Վերջնախաղ» պիեսներում: Մարդիկ դատապարտված են ապրելու՝ նրանք մտել է խաղեր խաղալ զգոն հայացքի ներքո և որ ամենասարսափելին է՝ հույսի առկայությամբ: Ավելի ուշ գործերում Բեքեթը հեռանում է մարդկությունից, նույնիսկ ավելին՝ նրա որոշ պերսոնաժների մարմինն անգամ պակասում է, և բացի ոտքերից ոչինչ չի մնում: Բեքեթը կարող է լռությունը տեսնելու տրամադրություն առաջացնել: «Այնքան քիչ բան կա, որի մասին մարդ կարող է խոսել», «Երջանիկ օրեր» պիեսում ասում է Ուինին:

Ինչպես Բեքեթն էր ասում, ամեն ինչ արդեն հայտնի է: Նույնն էլ իմաստի փնտրումն է: Հակառակը, կոմիկական է և ստեղծագործությունը անհույսության և անիմաստության մասին:

Սակայն խաղաց և նրբաշեղ կա Գեյթ թատրոնի բեմադրություններում: Տեքստերը կենդանություն են առնում, ինչպես անկրկնելի մարմինը Դուբլինի լուսաբացին արտացոլելու համար, որ Բեքեթի թատրոնի մասին էր, որը հուշում է կերպարների անձնավորությամբ:

– Բեքեթը յուրաքանչյուր դերասանի ձևով բարդում է մեջ կամ աղբամաններում, նրանց փակված դնում, բայց նա նույնպես սիրում է նրանց: Ոչ ավելի նշանավոր է, որ նրա գրած դերերն այնքան լավ կառուցված են, որ Լինքոլն կենտրոնում մեծահամբավ դերասանները երկու շաբաթ շարունակ մեծարվեց թատրոն ներկայացրին:

Ամենամեծ հուզիչը «Երջանիկ օրերն» էր: 1962-ի իր առաջին բեմադրությունից հետո սա որպես դերասանուհու համար գերժամանակակից փորձ է: Թաղված կամ կիսաթաղված լողազգեստի աղբանի, ծաղկավոր գլխարկ և մանյակ... Բեմադրիչ Կարել Ռեյզի հետ Ռոզալին Լանգիանը հեշտորեն է ընդունել մարտահրավերը: Ուինին վայելելով անցնելու երկնքի տակ, խրված է ավազաթմբի մեջ. սկզբում մինչև գոտկատեղը, ապա մինչև պարանոցը: Նրա ընկերակից Ուիլլին հազվադեպ է հայտնվում, սակայն Ուինին երբեք չի դադարում խոսելուց: Նրա հետ կան ինչն լինելու: Նա սայլ մեկնում է, նա երգում է, նա ատամներ է լվանում և համում (ի դեպ, Ուինիի անունը՝ գրեթե նույնությամբ, հնչում է անգլերեն վինիգար բառի նման՝ ուինի): Արդյունքում, նրա դժվարին կացությունն դառնում կարիքն է, նա այն կյանքից կարգին է դառնում, որոնք իրենք խաղերի են վերածվում: Ամեն անգամ, երբ նա արթնանում է, բացականչում է՝ մի այլ երջանիկ օր: Օր, որը պետք է անցկացնել լավագույն ընկերոջ՝ այսինքն, ինքն իր հետ: Ուրիշ էլ ով ունի նա, ուրիշ ով մնաց մեզ այս աշխարհում, բացի մեզանից:

Գոտու մի գրքում սկանդալի իրավունքի դերասան Ջեք Մակգոուրանը ասում է, որ Բեքեթի սուրբերը ոչ թե մարդու հուսահատությունն է, այլ մարդու վեհությունը: – Ոչ, այս տարվա միջազգային պաստառային բարձրարժեքությունն ապացուցում է, որ Բեքեթի սուրբերը մարդկային էակներն են: Իսկ Նոուլսոնի կենսագրությունը վկայում է, որ Բեքեթը նրանցից մեկն էր: Մեծագո՞ւյնը մեկը:

– Հ. Գ. Գոդոն չի գալու, պարզ է, բայց մենք բոլորս անհամբեր սպասում ենք նրան: Իսկ պատասխան թերթն ու կարծիքը Փայլ անհեթեթ լուծումը չէ...

[illegible]

[illegible]

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Պորտուգալիայի հավաքականը կժամանի մարտական կազմով

Հայաստան-Պորտուգալիա խաղին ներկա կլինի նաև լեգենդար Էյսեբիոն

Օգոստոսի 29-ին Երևան կժամանի Պորտուգալիայի հավաքականը: Հիմնական կազմի 18 ֆուտբոլիստներից 14-ը ծանոթ են մարզասերներին Անգլիայում տեղի ունեցած Եվրոպայի առաջնությունից: Պորտուգալացիները Երևան կժամանեն իրենց մարտական կազմով: Հայ ֆուտբոլասերները հնարավորություն կունենան ականատես լինելու առաջին մեծության ֆուտբոլային աստղերի խաղին, ինչպիսիք են դարպասապահ Վիտոր Բայան («Բարսելոնա»), կենտրոնական պաշտպան Ֆեռնանդո Կուտոն («Պարմա»), կիսապաշտպան Ռուի Կոստան («Ֆիորենտինա»), պաշտպան Կառլոս Սեկրետարիոն («Ռեալ», Մադրիդ), հարձակվող Ռիկարդո Սա Պինտոն («Սպորտինգ») և ուրիշներ: Երևան է ժամանելու նաև բոլոր ժամանակների աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստներից մեկը լեգենդար Էյսեբիոն: Ավագ սերնդի ֆուտբոլասերներն անտարակույս չեն մոռացել ծագումով մոզամբիկցի այդ անկրկնելի ֆուտբոլիստին, որի գլխավորությամբ Պորտուգալիայի հավաքականն ուղիղ 30 տարի առաջ Անգլիայում դարձավ աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիր: Այսօր Պորտուգալիայի հավաքականը կրկին մեծ հեղինակություն է ձեռք բերել: Թիմը հատկապես վերելքով հանդես եկավ Եվրոպայի վերջին առաջնությունում: Նրա կոմպակտ և դիտարժան խաղը գեղագույն հաճույք է պատճառում մարզասերներին: Այնպես որ, երևանյան հանդիպումը ֆուտբոլային մեծ տոն կլինի մեր հանրապետության մարզասերների համար:

Պորտուգալիայի հավաքականի կազմը

ՎԻՏՈՐ ԲԱՅԱ	15.10.1969	«Բարսելոնա»	46	-
ԺՈԱՈ ՊԻՆՏՈ	19.08.1971	«Բենֆիկա»	29	7
ԿԱՌԼՈՍ ՍԵԿՐԵՏԱՐԻՈ	12.05.1970	«Ռեալ» Մ.	15	1
ԱՆՏՈՆԻՈ ՖՈԼՅԱ	21.05.1971	«Պորտո»	23	2
ԴՈՄԻՆԳՈՍ ՕԼԻՎԵՅՐԱ	02.01.1969	«Պորտո»	31	8
ՕՍԵԱՆՈ ԿՈՒԶԱ	29.07.1962	«Սպորտինգ»	43	8
ՌԻԿԱՐԴՈ ՍԱ ՊԻՆՏՈ	10.10.1972	«Սպորտինգ»	15	2
ՀԵԼԴԵՐ ՔՐԻՍՏՈՎԱՈ	21.03.1971	«Բենֆիկա»	24	2
ԴԻՄԱՍ ՏԵՅՇԵՅՐԱ	16.02.1969	«Բենֆիկա»	10	-
ՌՈՒԻ ԿՈՐԵԱ	22.10.1967	«Բրագա»	1	-
ՌՈՒԻ ԿՈՍՏԱ	29.03.1972	«Ֆիորենտինա»	26	7
ԼՈՒԻՍ ՖԻԳՈ	04.11.1972	«Բարսելոնա»	32	5
ՖԵՌՆԱՆԴՈ ԿՈՒՏՈ	02.08.1969	«Պարմա»	37	4
ԺՈԱՈ ՍԱՆՏՈՍ	21.11.1970	«Պորտո»	15	2
ՌՈՒԻ ԲԱՐՐՈՍ	1965	«Պորտո»	34	
ԺՈՐԺ ՌԵՅՍ				
ԺՈԶԵ ԲԱՐՈՍՈ	1970	«Պորտո»	1	
ԺՈՐԺ ԱԼՄԵՅԴԱ				

Գլխավոր մարզիչ՝ ԱՐԹՈՒՐ ԺՈՐԺ

Հայաստանի հավաքականն սկսեց իր նախապատրաստությունը

Օգոստոսի 31-ին Պորտուգալիայի հավաքականի հետ կայանալիք աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի խաղին սկսեց նախապատրաստվել Հայաստանի հավաքականը, որը երեկ «Հրազդան» մարզադաշտում իր առաջին պարապմունքն անցկացրեց: Թիմի գլխավոր մարզիչ Խորեն Հովհաննիսյանը հավաքական է հրավիրել 21 ֆուտբոլիստների, որոնցից 7-ը լեգեոներներ են: Արդեն Երևանում են Երվանդ Սուքիասյանը («Տիրոլ», Ավստրիա), Արտաշես Ադամյանը («Սպարտակ», Պլովդիվ, Բուլղարիա), Արմեն Պետրոսյանը («Սպահան», Սպահան, Իրան): Այսօր կժամանի նաև Ֆրանսիայի «Մոնպելյե» թիմի ավագ Միշել Տեր-Զաքարյանը: Ցավոք, վնասվածք ունի Սարգիս Հովհաննիսյանը («Լոկոմոտիվ», Մոսկվա): Ըստ երևույթին, Սամարայի «Կռիլյա Սովետովի» ղեկավարները համաձայն չեն, որ իրենց թիմի ավագը Գառնիկ Ավալյանը խաղա Հայաստանի հավաքականում: Երեկ ուշ երեկոյան Երևան պետք է ժամաներ Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթի» դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին: Հավաքականում ընդգրկված է նաև Մոսկվայի «Սոկոլ» թիմի հարձակվող Կարապետ Միքայելյանը: Այս թիմը հանդես է գալիս Ռուսաստանի I-ին խմբի առաջնությունում: Վնասվածք ստանալու պատճառով, ցավոք, բացակայում է Հակոբ Տեր-Պետրոսյանը, որը գտնվում էր լավ մարզավիճակում:

Հայաստանի հավաքականի կազմը

ՌՈՄԱՆ ԲԵՐԵԶՈՎՍԿԻ	05.08.1974	«Զենիթ» (Ռուսաստան)	-	
ԱՐՄԵՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ	13.11.1973	«Սպահան» (Իրան)	5	
ՍԱՐԳԻՍ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ	02.11.1972	«Փյունիկ» (Երևան)	17	
ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՏՈՆՈՅԱՆ	26.10.1969	«Փյունիկ» (Երևան)	14	
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ	05.12.1970	«Շիրակ» (Գյումրի)	14	
ԵՐՎԱՆԴ ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ	20.01.1967	«Տիրոլ» (Ավստրիա)	9	
ՎԱՐԴԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ	29.10.1968	«Փյունիկ» (Երևան)	11	
ՄԻՇԵԼ ՏԵՐ-ԶԱՔԱՐՅԱՆ	18.02.1963	«Մոնպելյե» (Ֆրանսիա)	-	
ՀԱՄԼԵՏ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ	24.11.1973	«Փյունիկ» (Երևան)	15	
ՎԱՐԴԱՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆ	05.01.1974	«Փյունիկ» (Երևան)	3	
ԱՐԹՈՒՐ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ	12.12.1971	«Շիրակ» (Գյումրի)	18	1
ՀԱԿՈԲ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ	31.08.1971	«Արարատ» (Երևան)	9	
ԱՐՏԱՇԵՍ ԱԴԱՄՅԱՆ	12.11.1970	«Սպարտակ» (Բուլղարիա)	3	
ԱՐՍԵՆ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ	08.10.1973	«Փյունիկ» (Երևան)	16	1
ՎԱՐԱԶԴԱՏ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ	11.10.1972	«Փյունիկ» (Երևան)	10	1
ՏԻԳՐԱՆ ԵՍԱՅԱՆ	02.08.1972	«Երևան» (Երևան)	3	1
ՌԱԶՄԻԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ	11.10.1971	«Արարատ» (Երևան)	12	2
ԱՐՄԵՆ ԱՎԱԳՅԱՆ	07.06.1962	«Փյունիկ» (Երևան)	-	
ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ	27.09.1967	«Սոկոլ» (Ռուսաստան)	-	

Գլխավոր մարզիչ՝ ԽՈՐԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ

Հանդիպում Իրանի դեսպանատանը

ՍՈՒՐԻԿ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Գնալով ամրապնդվում են մարզական կապերն Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ: Մեր հարևան հանրապետությունում արդեն հանդես են գալիս հայաստանցի լավ ֆուտբոլիստներ: «Արարատի» նախկին խաղացողներ դարպասապահ Արմեն Պետրոսյանը և պաշտպան Լևոն Ստեփանյանը ելույթ են ունենում Սպահանի «Սպահան» թիմում, որը Իրանի բարձրագույն խմբի ընթացիկ առաջնության առաջատարներից մեկն է: Նույն քաղաքի «Զոբահան» թիմը համալրել են «Արարատի» կիսապաշտպան Արա Նիգոյանը և «Վանի» հարձակվող Անդրանիկ Հովսեփյանը: Այս թիմը նույնպես բարձրագույն խմբի ներկայացուցիչ է: Իրանում է աշխատում նաև մարզիչ Գևորգ Պապյանը: Այսօր կենսական անհրաժեշտություն է դառնում սերտ կապեր հաստատել Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ նաև մարզական լրագրության բնագավառում: Հենց այդ նպատակն էր հետապնդում երեկվա մեր հանդիպումն Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատանը պրն Ռաջիիի հետ: Ջերմ երկխոսության ժամանակ իրանցի դիվանագետն ընդգծեց հարցի կարևորությունը և պատրաստակամություն հայտնեց աջակցել լրատվության փոխանակման հարցերում: Ավելորդ չէ նշել, որ ինքը՝ պրն Ռաջիին ժամանակին խաղացել է Իրանի առաջատար ֆուտբոլային թիմերից մեկում և եղել է նաև Իրանի Իսլամական Հանրապետության ֆուտբոլի ֆեդերացիայի աշխատակից: Հաճելի է, երբ դիվանագետը սպորտային մարդ է: Այդ դեպքում նրա հետ լեզու գտնելը շատ հեշտ է: Քանի որ մեր մարզիկների թիվն ավելանում է Իրանում, ուստի գնալով կմեծանա հետաքրքրությունն այդ երկրի մարզական կյանքի նկատմամբ: Մեզ համար էլ կարևոր է, որպեսզի հնարավորություն ունենանք լուսաբանել նաև հարևան երկրում տեղի ունեցող մարզական իրադարձությունները:

ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ

Աֆրիկայում գահը գրավում են զենքով, տալիս՝ արյունով

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ,
Լուսակա, Զամբիա

Հերթական խոշոր դժբախտությունը պատահեց Զամբիայի ֆուտբոլում: Լուսակայում, «Անկախության» մարզադաշտում, երբ Զամբիայի հավաքականը 1998 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական խաղում 3-0 հաշվով հաղթելով Սուդանի թիմին, պատրաստվում էր տոնել իր հաղթանակը, ցավալի դեպք պատահեց: Մարզադաշտից դուրս գալուց, երկրի նախագահ Ֆրեդերիկ Չիլուբայի անվտանգությունն ապահովելու համար ոստիկանները մարզադաշտի դռներից մեկը փակեցին: Եվ երբ մի հանի րոպե անց նրանք բացեցին դուռը, բազմահազար ֆուտբոլասերներ մեկը մյուսին հրելով, խուճապ առաջացրին, և առաջին շարքում մարդիկ ոտքերի տակ ընկան, որոնցից 18-ը մահացան, շատերը վիրավորվեցին:

Աֆրիկայում նման պատահարներ, ցավոք, շատ են եղել: Վերջին 25 տարիների ընթացքում առնվազն հաշվվում է երեք նման մեծ դեպք: Այսպես, 1974 թ. փետրվարի 17-ին Կահիրեում նման մի իրադարձության ժամանակ 49 ֆուտբոլասերներ են մահացել: 1987 թ. մարտի 10-ին Տրիպոլիում (Լիբիա) մարզադաշտի պատերից մեկը փլվեց, առաջացնելով մարզասերների զանգվածային կռիվներ, որոնց ընթացքում դանակահարման զոհ դարձան 25 մարզասերներ: 1991 թ. հունվարի 13-ին Օրկնեյ քաղաքում (Հարավային Աֆրիկա) 40 հոգի ճզմվել էին բազմության կողմից մարզադաշտի մոտ տեղադրված երկաթե պատին:

Զամբիայում տեղի ունեցած դժբախտությունը, ցավոք, առաջինը չէ: 1993 թ. ապրիլի 27-ին Գաբոնի ծովափի վրա Զամբիայի հավաքականի օդանավը ջախջախվեց: 18 խաղացողներ, հավաքականի 7 ղեկավարներ և օդանավի 5 հոգուց բաղկացած անձնակազմը զոհվեցին: Զարմանալին այն է, որ դարպասապահ Դավիթ Էֆորդ Չաբալայի և մեծ աղմուկ խոստացող երիտասարդ խաղացող Քելվին Մուտալեի մարմինները հուղարկավորել էին հենց վերոհիշյալ «Անկախության» մարզադաշտի տարածքում, որին հանգչում են 8 զոհ զամբիացի ֆուտբոլիստներ: «Անկախության» մարզադաշտը կառուցվել է 1964 թ. և հին է ու վթարային վիճակում: Նրա 35 հազար տեղանոց տրիբունները հաճախ զբաղեցնում են 70 հազար ֆուտբոլասերներ: Զամբիան սիրահարվել է իր հավաքականին, որն արդեն 13 տարի է չի պարտվում սեփական հարկի տակ Լուսակայում, որի 1,5 մլն բնակչություն ունեցող ժողովուրդն ամեն մի խաղից 5-6 ժամ առաջ բռնում է մարզադաշտի ճանապարհը: Զամբիայում նախագահը «Մերսեդես» մակնիշի իր ավտոմեքենայով գալիս է ամեն մի խաղի: Եվ երբ վերադառնում է, ոստիկանությունը պահպանության համար չի բավականում, որ մարզասերները նախագահից առաջ դուրս գան մարզադաշտից, քանի որ այս երկրում, ինչպես աֆրիկյան շատ երկրներում, գահը գրավում են զենքով, տալիս՝ արյունով:

«Ավիա-Սերվիս» ՍՊԸ

Առաջարկում է

«Զվարթնոց» օդանավակայանից բեռների տեղափոխման իր ծառայությունը ինքնաթիռով Մոսկվայով ԱՊՀ, Եվրոպա, Ամերիկա, Հարավ-Արևելյան Ասիայի երկրներ, ինչպես նաև Ռուսաստանյան Ֆեդերացիայի բոլոր քաղաքներ

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել «Զվարթնոց» օդանավակայան՝ «Ավիա-Սերվիս»-ի բեռների տեղափոխման բաժին

Հեռ.՝ 77-00-07, 28-16-07

«ՊՐԵՑԻԴԵՆՏ»
ֆիրման առաջարկում է

Ռուսաստանի Դաշնության Նիժնեկամսկ, Վոլգոգրադ, Յարոսլավլ քաղաքների արտադրության մարդատար եւ բեռնատար մեքենաների ավտոդողեր եւ կունակ քաղաքի արտադրության տարբեր հզորության մարտկոցներ:

Սորանքները կարելի է ձեռք բերել փոխանցումով կամ կանխիկ վճարով:

Հասցեն՝ Արշակունյաց 2, 10-րդ հարկ

Զանգահարել՝ 53-86-23, 58-08-52

ժ. 9:30-17:30

ԱՅԱՔՍ

ՍՊ ընկերությունը

հրավիրում է Ձեզ օգոստոսի 31-ից սեպտեմբերի 14-ը կատարել անմոռանալի ճանապարհորդություն ուղիղ չվերթով

ԵՐԵՎԱՆ-ԿԱՀԻՐԵ-ԵՐԵՎԱՆ

Կահիրե	2 գիշեր
Խուրգադա	5 գիշեր (հանգիստ Կարմիր ծովի ափին)
Պորտ-Սաիդ	2 գիշեր
Ալեքսանդրիա	5 գիշեր

Էքսկուրսիոն ծրագիր Կահիրեում:
Սնունդը՝ օրը 2 անգամ:

Ուղեգրի արժեքը՝ 865 $ համարժեք դրամով:
Մինչեւ 12 տարեկան երեխաներին՝ 550 $ համարժեք դրամով:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ – սեպտեմբերի 9–15-ը

Ուղեգրի արժեքը՝ 900 $ համարժեք դրամով:

«ԱՅԱՔՍ» ՍՊԸ ցանկանում է Ձեզ հաճելի ճանապարհորդություն

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43 Ա. ՀԵՌ. 53-15-73, 53-88-45

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանում Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության դեսպանությունը հայտարարում է մրցույթ քարտուղարուհու պաշտոնի համար: Ցանկացողները կարող են մինչեւ ս. թ. սեպտեմբերի 5-ը ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը:

1. Տեղեկանք կրթության մասին:
2. Ինքնակենսագրություն:
3. Աշխատանքային գործունեության վերաբերյալ տեղեկանք (եթե կա):
4. Երկու լուսանկար:

Թեկնածուն պետք է բավարարի հետեւյալ պահանջները

1. Հայերեն լեզվի կատարյալ տիրապետում (կարդալ, գրել, թարգմանել):
2. Անգլերեն կամ ֆրանսերեն լեզվի տիրապետում:
3. Ռուսերեն լեզվի իմացություն:
4. Համակարգչով աշխատելու եւ գրամեքենայով մեքենագրելու հմտությունները պարտադիր են:
5. Ծանոթ լինի քարտուղարուհու եւ գրասենյակային աշխատանքներին:

Բոլոր նրանք, ովքեր մասնակցելու են հայտարարված մրցույթին, պետք է հանձնեն բանավոր եւ գրավոր քննություն: Ցանկացողները կարող են դիմել հետեւյալ հասցեով

«ՀՐԱԶԴԱՆ» հյուրանոց, 10-րդ հարկ:
ժամը 9-ից մինչեւ 17-ը:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Սեփական տուն, 1000 քմ հարակից հողամասով, պտղատու ծառերով: Հասցեն. Սլավոնիկյան փողոց (Կենդանաբանական այգու հարեւանությամբ)

Գինը՝ պայմանագրային:

Հեռախոսներ. 27-18-75 տան, 58-27-24 աշխ. (9:00-20:00)

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Երեք սենյականոց բնակարան կենտրոնական փողոցի հարեւանությամբ:

Հեռախոս՝ 58-13-53

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է

ոսկյա հացթուխ:

Զանգահարել՝ 53-17-73, 53-10-17:

ՎԱՐՁՈՎ ՏՐՎՈՒՄ Է

սեփականացված խանութ Տիգրան Մեծի փ. վրա, 200 քմ, բարվոք վիճակում:

Զանգահարել 53-17-73, 53-10-17

ՀՐԱՎԻՐՎՈՒՄ ԵՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

- ոսկյա հավաքարար
- կոշիկի ոսկյա ձեւարար

Կգնեմ կոմպրեսոր 6–8 մթն. ճնշ.

Հեռ. 572681

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

լոտի վաուչերներ՝ նախատեսված մինչեւ 10000-ի համար:

Զանգահարել 58.18.41, ժամը 14-ից հետո:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

սեփականացված խանութ 120 քմ:

Զանգահարել՝ 53-17-73, 53-10-17

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
հատուկ դասընթացների բաժինը

Ներկայացնում է
իր առաջիկա չորս ամսվա անգլերենի ուսումնական ծրագրերը.

Անգլերենի սկզբնական փուլ

Սեպտեմբերի 30-ից մինչեւ նոյեմբերի 8-ը
երկուշաբթի, չորեքշաբթի, ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-20:15,
վարձը՝ 38000 դրամ:
Գրանցման եւ վճարման ժամկետը մինչեւ սեպտեմբերի 20-ը:

Անգլերեն-հայերեն թարգմանություն

Սեպտեմբերի 30-ից մինչեւ նոյեմբերի 8-ը
երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը 17:00-20:15,
վարձը՝ 28000 դրամ:
Գրանցման եւ վճարման ժամկետը մինչեւ սեպտեմբերի 20-ը:

Անգլերենի միջին փուլ

Նոյեմբերի 11-ից մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը
երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-20:15,
վարձը՝ 38000 դրամ:
Գրանցման եւ վճարման ժամկետը մինչեւ հոկտեմբերի 18-ը:

Գործարար հաղորդակցություն

Նոյեմբերի 11-ից մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը
երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը 17:00-20:15,
վարձը՝ 28000 դրամ:
Գրանցման եւ վճարման ժամկետը մինչեւ հոկտեմբերի 18-ը:

- Դասընթացների գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում, # 19 սենյակում:
- Յուրաքանչյուր դասընթացին կընդգրկվեն առաջին 15 դիմորդները:
- Դասընթացները կանցկացվեն Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58:

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»: